

Rättvis prissättning av hybrider och smågrisar

Fair price setting of gilt hybrids and piglets

Alexander Åkesson

Institutionen för ekonomi

Företagsekonomi

20 poäng, D-nivå

Examensarbete

Examinator: Bo Öholmér

Uppsala 2005

FÖRORD

Detta är en examensuppsats i företagsekonomi, en 20 poäng uppsatts på D-nivå. Idéer till ämnet i denna uppsatts har jag fått av Ingemar Svanteson på LRF konsult Grisrådgivning och uppsatsen bekostas därigenom av LRF.

Jag vill tacka alla de som ställt upp och bidragit med svar på alla de frågor jag haft i synnerhet vill jag tack min handledare Bo Öhlmér som väglett mig genom mitt arbete och Ingemar Svantesson som har hjälpt mig att komma i kontakt med de personer jag behövt prata med.

Speciellt vill jag tacka de bönder som ställt upp på mina intervjuer och gjort det möjligt att skriva denna uppsatts.

Uppsala, maj 2005
Alexander Åkesson

SAMMANFATTNING

Svensk grisproduktion har haft ett par tunga år, men nu ser många grisproducenter på framtiden med tillförsikt. Det är också så att det är Sveriges grisproducenter som ser mest ljus på framtiden av Sveriges bönder och var femte grisproducent funderar på att investera i djurstallar under år 2005. (www.lrf.se) Många besättningar är specialiserade med antingen hybrid-, smågris- eller slaktsvinsproduktion därför är det viktigt att man har en rättvis prissättning av smågrisar och hybrider.

Detta arbete syftar till att belysa hur vinsten fördelas mellan leden, hur risken fördelas mellan leden, vad som är en rättvis fördelning (prissättning) och hur man kan göra fördelningen (prissättningen) mer rättvis. För att ta reda på detta har dels kalkyler från Agriwise använts för att spegla lönsamheten och dels har intervjuer gjorts med producenter för att få reda på deras syn på risk och rättvis prissättning. Några av dem som intervjuats har ingått i en fallstudie, för att ytterligare spegla lönsamheten inom respektive led. Avslutningsvis har modell skapats med hjälp av insamlad data, vilket resulterat i tre kalkyler, varje kalkyl är uppdelad i tre produktionsnivåer, dessa tre kalkyler representerar respektive led och utifrån denna modell har slutsatser dragits som ska besvara syftet.

Det är inte helt lätt att svara på syftet, men med hjälp av litteraturen, teori och den informationen som har samlats in har en del slutsatser tagits. En slutsats man kan dra är att det enda sättet om man helt vill gardera sig mot att bli förfördelad jämfört med övriga led är att bli internintegrerad med egen rekrytering. Samtidigt måste man för att ha lönsamhet i produktionen tillhöra de 25 procent bästa inom alla led.

ABSTRACT

Swedish pork production has had a couple of difficult years, but now many pig farmers look upon the future with confidence. In fact the Swedish pig farmers are the farmers in Sweden that have the most confidence in a bright future and every 5:th pig farmer is thinking about investing in stables during 2005. Many farmers are specialized in hybrid-, piglet-, or slaughter pig production, which is why it is important to have a fair price setting on piglets and hybrids.

This thesis aim for showing how profit and risk are divided between the production lines, what is a fair price setting and how can the price setting become more fair. To find out about this problem calculations from Agriwise have been used to reflect profitability and interviews with producers have been used to find out their view on risk and fair price setting. Some of the ones being interviewed have participated in a case study to further reflect the profitability in each production line. To finish off a model has been created with the help of the collected data, which resulted in three calculations, each calculation is divided in three production levels. Each calculation represents one of the production lines. From the model conclusions can be drawn to answer the aim of this thesis.

It is not easy to answer to the aim, but with help of the collected information, some conclusions can be drawn. A conclusion that can be drawn is that the only way to completely protect oneself from receiving an unfair price compared to other production lines is to be internally integrated with ones own recruitment, at the same time one has to belong to the best 25 % in each production line.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	2
SAMMANFATTNING	3
ABSTRACT	4
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	5
1 INLEDNING	7
1.1 BAKGRUND	7
1.2 PROBLEMANALYS	8
1.3 SYFTE	9
1.4 AVGRÄNSNINGAR	10
1.5 METOD	10
2 TIDIGARE ARBETEN	12
3 TEORI.....	14
3.1 FÖRDELNING AV VINST MELLAN LEDEN	14
3.2 FÖRDELNING AV RISK MELLAN LEDEN	14
3.3 PRISBILDNING.....	15
4 SVINBRANSCHEN IDAG.....	17
4.1 SÅ HÄR PRISSÄTTER MAN NU	17
4.2 JÄMFÖRELSE AV LÖNSAMHET MED HJÄLP AV AGRIWISE	18
5 RÄTTVIS PRISSÄTTNING	21
5.1 BERÄKNING AV ANTAL DJUR I RESPEKTIVE LED	23
6 FALLSTUDIE	25
6.1 INTERVJUER.....	25
6.11 Risk	25
6.12 Prissättning.....	28
6.13 Framtid.....	31
6.14 Sammanfattning intervjuer	33
6.2 EKONOMISK JÄMFÖRELSE	35
7 JÄMFÖRELSE MELLAN LED MED EN KALKYLMODELL	36
8 SLUTSATSER OCH DISKUSSION	40

KÄLLFÖRTECKNING	44
BILAGOR.....	45
BILAGA 1	45
BILAGA 2	46
BILAGA 3	47
BILAGA 4	48
BILAGA 5	49
BILAGA 6	50
BILAGA 7	51
BILAGA 8	52
BILAGA 9	53
BILAGA 10.....	54
BILAGA 11	55
BILAGA 12	56
BILAGA 13	57
BILAGA 14	58
BILAGA 15	59
BILAGA 16	60
BILAGA 17	61
BILAGA 18	62
BILAGA 19	63
BILAGA 20	64

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Bakgrunden till problemet är att två hybridproducenter¹ kom till LRF-konsult med ett problem de ville ha hjälp att lösa. De menade att de avkommor, som kom från deras hybrider, hade ett mervärde gentemot avkommor från andra hybrider och menade därför att de ville ha en del av intäkterna från dessa smågrisar. LRF-konsult gjorde en beräkning av den totala kostnadsmassan i hybrid-, smågris, och slaktsvinsproduktion, för att få fram en fördelningsnyckel. Denna beräkning ger en ögonblicksbild så som det ser ut vid just det tillfället och tar inte hänsyn till de risker varje led tar.

Prissättning av hybrider och smågrisar bygger på slakteriets slaktsvinsnotering. Är slaktsvinsnoteringen för låg kan slaktsvinsproducenten välja att vänta med att sätta in smågrisar och spekulera i att marknaden kan bli bättre och därför vänta med en insättning och följaktligen ta kostnaderna för tomma djurplatser. Samma möjlighet att spekulera har inte smågris- och hybridproducenter eftersom man har en kontinuitet i flödet av nyfödda grisar som inte går att stoppa och starta utan lång framförhållning och höga kostnader. Alla led är beroende av att ha köpare till sina grisar, men väljer slaktsvinsproducenten att inte sätta in några grisar leder det till att smågrisproducenten får överfyllda stallar, utbudet av smågrisar blir alltså större än efterfrågan.

Idag eftersträvar de flesta parter att ha skrivna avtal, så kallade mellangårdsavtal, smågrisproducenten har avtal med en hybridproducent om när och hur många hybrider som ska köpas in och slaktsvinsproducenten har liknande avtal med smågrisproducenten. Dessa avtal har många fördelar och är ofta en förutsättning för producenterna i alla led, man får bl. a. ett lägre smittotryck i stallet då alla grisar kommer från samma leverantör. Problemet med prissättningen kvarstår även vid mellangårdsavtal.

¹ Hybrid = Ett hondjur av gris som är en två ras korsning av Yorkshire och Lantras, dessa används som brukssuggor i bruksbesättningar

1.2 PROBLEMANALYS

Den låga lönsamheten inom svinproduktionen de senaste åren har lett till att svinförtagen blivit mer rationella eller slutat med sin produktion. Utvecklingen har styrts mot att många besättningar idag är antingen internintegrerade (i dagligt tal säger man integrerad men för tydlighetens skull används internintegrerad) eller externintegrerade. Externintegrerade besättningar är specialiserade besättningar med mellangårdsavtal, alltså hybridproducenten har avtal med smågrisproducenten som i sin tur har avtal med slaktsvinsproducenten.

Slaktsvinsproducenten har störst närhet till slutmarkanden. Avräkningspriset för slaktsvin, som sätts av marknaden, styr prissättningen i hela produktionskedjan, med vissa förbehåll. Det finns ett marknadstillägg som slakteriet kan ta till för att ha möjlighet att följa efterfrågan och tillgången i övriga led. Det finns också en balansberäkning mellan slaktsvinsproducenten och smågrisproducenten som styr priset på smågrisen, denna balans följer täckningsbidraget. (www.swedishmeat.com)

Hur fördelar man intäkterna mest rättvist vid externintegrering, då producenterna är kopplade till varandra och kopplingen regleras genom avtal? Ett sätt kan tänkas vara att ha ett pris på smågrisen och hybriden direkt styrt av marknaden. Om man rent hypotetiskt tänker att alla är externintegrerade (med avtal mellan sig), kan det inte vara tillgång och efterfrågan på den enskilda smågrisen eller hybriden som styr priset utan istället kan man tänka sig att det är avtalen som bjuds ut. Det blir då tillgången och efterfrågan på avtalen samt hur bra avtal hybridproducenten eller smågrisproducenten kan erbjuda som bestämmer vilket pris de kan få. Det är olika från smågrisproducent till smågrisproducent hur många hybrider de behöver köpa in till varje omgång och på samma sätt skiljer sig det också mellan slaktsvinsproducenter hur många smågrisar de vill ha i varje omgång. Detta betyder att avtalen kommer att vara olika värda beroende på vilket produktionssystem man har. Ju fler aktörer som finns på en marknad ju bättre fungerar den.

Transportlängden för frakt av levande djur är tämligen begränsad vilket gör marknaden liten för hybrider och smågrisar. Köttet däremot kan skickas över hela världen och det är också världsmarknadspriset som styr slaktsvinsnoteringen.

Ett pris satt av marknaden är alltid rätt, om marknaden fungerar på rätt sätt utan några regleringar och att det finns konkurrens. Spannmålspriset är reglerat och lönsamheten i svinproduktion är starkt knuten till spannmålspriset, denna reglering av spannmålspriset kan göra grisproduktion mer eller mindre lönsam och genom det kan sägas att grisköttproduktion indirekt är en reglerad marknad. Det fortgår en process inom EU att avreglera stöden vilket på sikt leder till att man helt kan bortse från att grisköttproduktion indirekt är reglerad. I de fall då kraven för en väl fungerande marknad inte uppfylls är inte marknadspris det samma som rätt pris. Man kan säkert föra en argumentation för och i mot ett rent marknadsmässigt satt pris, men det faller utanför ramen för denna studie.

Givet situationen bör man ta reda på om man kan ha någon typ av internprissättning som är kopplat till slaktsvinsnoteringen. Det är så man har det idag. Men som sagt alla är inte helt nöjda med denna prissättning. Är prissättningen orättvis, på vilket sätt är den då orättvis och kan man göra en mer rättvis fördelning? För att minska omfattningen av denna studie görs en avgränsning till att bara omfatta externintegrerade besättningar där alla djur, hybrider och smågrisar, säljs genom avtal.

Det finns många olika faktorer som inverkar på hur bra varje producent lyckas. Vissa saker kan producenten påverka, andra inte. Exempel på faktorer är foderpris, avräkningspris, räntor, djuröga, affärsmässighet, sjukdomar och överstående grisar. Faktorerna har olika stor inverkan i de olika leden. Vissa av dessa faktorer är lätta att mäta och jämföra mellan leden, andra är det inte.

1.3 SYFTE

Mot bakgrund av ovanstående resonemang är syftet med denna studie att svara på följande fyra frågor genom att utreda olika faktorer som styr lönsamheten i produktionen.

1. Hur fördelas vinsten mellan leden?
2. Hur är fördelningen av risk mellan leden?

3. Vad är en rättvis fördelning (prissättning)?
4. Hur kan man göra fördelningen (prissättningen) mer rättvis?

Dessa frågor är av intresse för svinproducenterna i de olika leden och för slakterierna som styr prissättningen.

1.4 AVGRÄNSNINGAR

För att avgränsa studiens omfattning kommer den att göras ur ett perspektiv där produktionen är specialiserad. Producenterna i respektive led har avtal mellan sig som reglerar hur mycket de ska producera, de är alltså externintegrerade. Ett av syftena med denna uppsats är att spegla hur risken skiljer sig mellan leden. Det finns väldigt många olika typer av risk t ex social- och miljörelaterade risker. Mest relevant för denna studie är att belysa riskfaktorer som gäller produktionen, vilka kan föranleda variationer av lönsamheten.

1.5 METOD

För att ta reda på hur vinsten fördelar sig mellan leden kan man göra upp en modell där de olika produktionsleden är knutna till varandra, så att man istället för flera enskilda företag ser dem som ett. Med hjälp av ekvationen kan man räkna ut hur många grisar som behövs i respektive led för att föda upp ett visst antal slaktgrisar. För att få fram siffror till denna modell kan man göra en fallstudie av ett antal företag från varje led där man hämtar informationen från företagens bokslut. Det är bra om man kan göra en fallstudie av företag som redan är knutna till varandra. Istället för fallstudie kan man använda driftskalkyler, typ Agriwise².

För att kunna jämföra mellan leden kan man mäta vinsten per arbetad timme eller hur stor förräntning man har på investerat kapital för respektive led. Man kan också jämföra hur vinsten skiljer sig inom det enskilda ledet genom att titta på produktionsresultat från PIGWIN³. Det kan kanske ge en bild av hur svårt det är att

² Agriwise = Databas med driftkalkyler som SLU tillhandahåller

³ PIGWIN = Databas med produktionsresultat för grisar

vara producent i respektive led. För att förstå hur stor vinst man har i respektive led, måste man förstå hur prissättningen sker av hybrider och smågrisar, eftersom prissättningen styr vinsten i respektive led.

Fördelning av risker mellan leden ska också undersökas. Vissa risker består av kostnadsförändringar, såsom prisförändringar på foder. Genom känslighetsanalyser kan man mäta hur känsliga varje led är för olika förändringar av kostnader. Det är sedan svårare att mäta hur stor risken är för kostnadsförändringar. För att få reda på alla de risker som producenterna kan tänkas uppleva kan man göra intervjuer eller enkätundersökningar. I denna studie har man valt att göra intervjuer, nämligen kvalitativa intervjuer som går in mer på djupet. (Trost 1997)

Det är sex stycken grisproducenter som har intervjuats, två hybridproducenter, tre smågrisproducenter och en slaktsvinsproducent, att inte fler än dessa intervjuades beror på att de svarade på liknande sätt och det då inte ansågs motiverat att intervjua fler. Alla producenterna som intervjuades bor i Skåne, detta område valdes då det var lättare att genomföra intervjuerna, eftersom man inte behövde åka så långt vid intervjutillfället. Det är också positivt att producenterna är från samma område eftersom man då inte får med skillnader som är av geografisk karaktär, utan bara skillnader som beror på vilket led man tillhör.

Till fallstudien valdes sedan en producent från respektive led av dem som intervjuats, att just dessa valdes ut beror på att man antog att dessa tre hade ett jämförbart produktionsresultat och var därför mest lämpliga att jämföra. Att man i denna studie valt att försöka svara på syftet med hjälp av en modell är en sak som har mognat fram under arbetets gång då andra metoder inte fungerat.

Avslutningsvis ska insamlat material analyseras och tolkas för att leda fram till svar på frågorna i syftet.

2 TIDIGARE ARBETEN

Fördelning av ett mervärde i slaktgrisproduktionen

Detta är en rapport gjord på kunds begäran av LRF-konsult. (Svantesson, I. 2004) Rapporten gick ut på att fördela ett hos slaktsvinsproducenten ansett mervärde till respektive led, genom att ta fram en fördelningsnyckel. För att göra det togs en modell fram, som sedan låg till grund för beräkning av den totala kostnadsmassan. Modellen bygger på avelspyramiden, ett välkänt begrepp inom grisproduktion. De fyra stegen i avelspyramiden är:

1. Avelsdjursproduktion
2. Hybridproduktion
3. Smågrisproduktion
4. Slaktsvinsproduktion

Från avelspyramiden har man i modellen tagit med steg två till fyra. Man har utgått från en elitsugga denna får fyra kullar och tre och en halv hybrid per kull. Från varje elitsugga får man alltså totalt 14 hybrider och 26 slaktsvin. De 14 hybriderna får var och en fyra och en halv kull som total blir 63 kullar, det blir alltså 630 slaktsvin. Man räknar med tio smågrisar per sugga. Modellen kan sammanfattas i figur 1.

1 elitsugga → 14 hybrider → 656 slaktsvin

Figur 1: Modell för beräkning av fördelningsnyckel. Källa: egen bearbetning av Svantesson, 2004.

Utifrån denna modell har den totala kostnadsmassan beräknats, kostnadsmassan består av totala produktionskostnader och det har man gjort utifrån bidragskalkyler. Resultatet modellen gav upphov till finns i tabell 1.

Tabell 1: Fördelningsnyckel utifrån kostnadsmassan. Källa: egen bearbetning av Svantesson, 2000.

Kalkylkostand	Fördelningsnyckel
<i>Elitsugga i hybridproduktion. Suggan används till 4 kullar</i>	
20 132,73 kr	2,5 %
<i>Hybrid 8v Dräktig. 3,5 dräktiga hybrider per kull</i>	
33 586,00 kr	4,2 %
<i>Konv.smgr.prod. Hybriderna blir brukssuggor: Används till 4,5 kullar</i>	
207 212,73 kr	25,6 %
<i>Slaktsvinsproduktion. Slaktsvin från brukssuggor och hybridproduktion.</i>	
547 760,00 kr	67,7 %
Totalkostnad	<i>Summa procent</i>
808 691,46 kr	100,0 %

Denna tabell har beräknats med hjälp av kalkyler där kostnadsmassan har legat till grund för fördelningsnyckeln. Med hjälp av denna fördelningsnyckel fördelas mervärdet, t ex 50 kr per slaktsvin. En nackdel med denna fördelningsnyckel är att den beskriver hur kostnaderna fördelar sig utifrån kalkyler gjorda vid en speciell tidpunkt, vilket betyder att fördelningsnyckeln ändras när kostnaderna ändras. Även om denna fördelningsnyckel skulle godtas så återstår en stor fråga vilken är; mervärdet som påstås finns hur stort är det, om det nu finns? Ett bonusprogram, vilket detta skulle kunna kallas, som gör att bonusen ökar med kostnaderna kan ge fel signaler. Denna fördelningsnyckel tar t ex inte hänsyn till risker i eller behovet av specialkompetens i det enskilda produktionsledet. (Svantesson, I. 2004)

3 TEORI

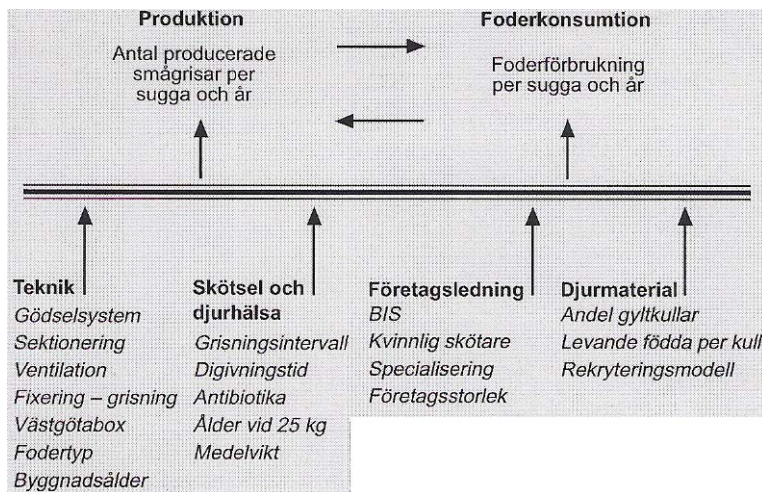
3.1 FÖRDELNING AV VINST MELLAN LEDEN

Med detta menas att lönsamheten mellan de olika leden ska jämföras. Detta kan åskådliggöras genom en fallstudie. Ett annat sätt att undersöka fördelningen av vinst mellan leden är att använda bidragskalkyler. Agriwise har bidragskalkyler som skulle gå att använda till detta. Man behöver säkert förändra dessa något och det kan man göra genom att använda resultat från PIGWIN. PIGWIN är ett program för uppföljning av produktionen som också tillhanda håller medeltal från olika besättningar.

3.2 FÖRDELNING AV RISK MELLAN LEDEN

För att kunna reda ut fördelning av risk mellan leden måste man först veta vad risk är. När det talas om risk talas det ofta om osäkerhet, detta kan definieras enligt följande; osäkerhet är imperfekt kunskap eller ofullständig information och risk är osäkra konsekvenser. (Hardaker 1997) Man kan tala om företagsrisk och finansiell risk. Företagsrisk är den totala risken ett företag ställs inför utan hänsyn till den finansiella risken som är beroende av hur kapitalet är finansierat, det kan vara finansierat genom eget kapital, bottenlån, toplån, checkkredit etc. Företagsrisken består av produktionsrisk, personlig risk institutionell risk och marknadsrisk. (Hardaker 1997)

Denna studie syftar bland annat till att ta reda på risken i varje led i förhållande till de andra leden. Företagsrisk kan som sagt delas in i olika delar och här är det framförallt produktionsrisken som ska undersökas. Som nämnts tidigare är risk osäkra konsekvenser och i detta fall vad gäller produktionsrisk är risken osäkerheten i storleken på ekonomiska resultatet, alltså definieras risk i detta arbete som variation i ekonomiska resultatet. För att undersöka risken behöver kostnadspåverkande faktorer undersökas. Genom att titta på figur 2. kan man få en bra bild över vilka kostnadspåverkande faktorer som finns.

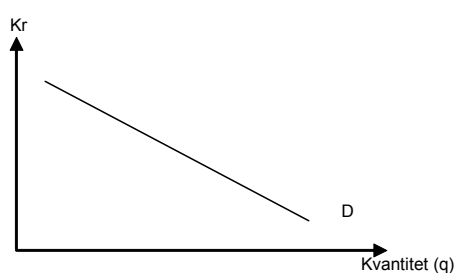

Figur 2 Schematisk bild av olika faktorer som kan påverka resultatet i smågrisproduktionen. Källa Andersson, H., Campos, M. & Jonasson, L. 2000.

Om man modifierar figur 2 kan man få den att passa in på både hybridproduktion och slaktsvinsproduktion. Figur 2 är en bra bild att utgå ifrån för att jämföra kostnadspåverkande faktorer mellan produktionsleden.

3.3 PRISBILDNING

En varas pris beror på utbud och efterfrågan. Mellan pris och efterfrågan finns ett samband vilket kan åskådliggöras grafiskt.

Figur 3 Efterfrågekurva Källa: Egen bearbetning

Kurvan D återger det angivna sambandet mellan varans pris och efterfrågad kvantitet. Det vill säga när priset på en vara sänks (höjs), så kommer den efterfrågade kvantiteten att öka (minska). (Andersson & Ohlsson 1995)

Man kan också säga att efterfrågade kvantiteten av varan är en funktion av varans pris vilket kan tecknas

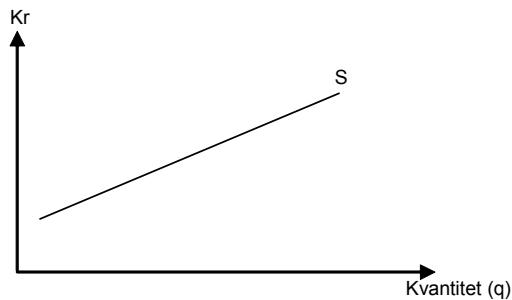
$$q^D = f(p)$$

Sambandet kan uttryckas med följande generella linjära ekvation

$$q^D = a - bp$$

där a och b är positiva konstanter. (Andersson & Ohlsson 1995)

Det finns på samma sätt ett samband mellan utbud och pris som även kan åskådliggöras grafiskt.

Figur 4 Utbuds kurva Källa: Egen bearbetning

Om den utbudna kvantiteten av varan ändras så ändras priset. Den utbudna kvantiteten är en funktion av varans pris, vilket kan tecknas

$$q^S = f(p)$$

Sambandet kan uttryckas med följande generella ekvation

$$q^S = -c + dp$$

där c och d är positiva. (Andersson & Ohlsson 1995)

Sätter man in utbudskurvan och efterfrågekurvan i samma diagram, vilket är gjort i figur 5 på sida 21 kan man med hjälp av dessa kurvor fastställa marknadspriset för en vara. Låt säga att den efterfrågade kvantiteten är större än den utbudna kvantiteten vid detta gällande pris då råder överskottsefterfrågan på varan. Vilket innebär att köparna inte får sin efterfrågan tillgodosedd. Säljarna inser att de kan höja priset, det kan de göra tills att den utbudna kvantiteten är lika med den efterfrågade, då har man jämvikt på marknaden. (Andersson & Ohlsson 1995)

4 SVINBRANSCHEN IDAG

För att förstå och försöka ta reda på om det är orättvis lönsamhetsfördelning mellan leden i svinproduktionen är det lämpligt att förklara hur fördelningen (prissättningen) sker idag i Sverige.

4.1 SÅ HÄR PRISSÄTTER MAN NU

Slakteriföretagen styr prissättningen i de olika leden. Det kooperativa slakteriet Swedish Meats är det största slakteriföretaget i Sverige, därför kommer deras prissättningsmetod att förklaras. De privata slakteriföretagen har liknande prissättning.

Enligt Swedish Meats metod för prissättning av smågrisar, beräknas priset genom två steg. Först skapas en procentsatts utifrån två kalkyler en för smågrisproduktion upp till 28 kg och en för slaktvinsproduktion. Värdena som ligger till grund för tabellen hämtas från olika instanser bl a från PigWin, Lantmännen, Landshypotek, Quality Genetics, LRF konsult byggrådgivning, Skogs och Lantarbetsgivare förbundet (SLA) och Svenska djurhälsovården (SvDHV), kalkylen har formen av en medelkalkyl⁴.

Andra steget är den veckovisa justering som helt bygger på resultatet av utfallet på avräkningsvärdet och vikten på slaktgrisar, det är ett fyra veckors medeltal som används. Minst en gång per år görs en ny värdering av alla parametrar, för övrigt görs justeringar i kalkylunderlaget då parametrar med större rörlighet förändras, såsom foderpris, avräkningsvärden, räntor och livsvin. Genom denna beräkning får man fram vad smågrisproducenten ska ha i kr/kg upp till 23 kg, vilket är basvikten. Över basvikt finns tre viktklasser 24-28 kg, 28-34 kg och över 35 kg. För vart och ett av dessa prisintervall sjunker avräkningspriset något. Sedan finns ett marknadstillägg/avdrag per gris som slakteriet kan lägga till, detta gäller inte dem som har mellangårdsavtal.

Ovanpå detta kan smågrisproducenten få ersättning för gruppintegreringsavtal, lastningstillägg och kontraktspremie, dessa betalas ut per levererad smågris.

⁴ medelkalkyl = kalkyl som bygger på medelresultat

Gruppintegreringsavtalet är ett tilläggsavtal som ska ge slakteriet en bättre balans mellan gruppen säljare och köpare av smågrisar. Hur stort lastningstillägg som utgår blir beror på hur många grisar man kan lämna på en vecka. Kontraktspremien får man om man skriver på för en längre kontraktperiod, vilket kan vara två eller tre år framåt. Vidare kan mellangårdsavtal skrivas, där man i vissa fall kan få extra tillägg som smågrisproducent. (www.swedishmeat.com)

Prissättning av hybrider sker varje vecka och är kopplad till utfallet på slaktsvinsnoteringen, den bygger på 22 veckors hybrider som har en vikt på 115 kg/st plus ett fast tillägg som ska täcka extra kostnader som hybridproducenter har. En prislista finns för respektive kontrakt och den övriga förmedlingen. Det är leveransveckans pris som gäller. Mellangårdsförmedlingens pris är enligt avtal mellan köpare och säljare. (www.swedishmeat.com)

Detta system för prissättning kommer från Danmark. Men det finns vissa skillnader som till exempel är basvikten 27 kg i Danmark, sedan räknar man upp eller ner från den vikten medan man i Sverige, som tidigare nämnts har en basvikt på 23 kg, som sedan räknas upp.

4.2 JÄMFÖRELSE AV LÖNSAMHET MED HJÄLP AV AGRIWISE

Utifrån agriwise kalkyler har en jämförelse gjorts för att se vad man har över till byggkostnader och arbete per timme för respektive led. Kalkylerna är uppdaterade 1/11 2004. Agriwise kalkyler är områdes kalkyler som är avsedda som kalkyler för planering av drift i jordbruksföretag. Prissättning på insats medel är angivna utifrån vad som bör vara rimligt att uppnå vid effektiv drift vilket betyder att de ej speglar en medelproduktion eller medelanvändning av insats medel. (www.agriwise.org)

Tabell 2. Jämförelse mellan led. Källa: Agriwise

	TB 2	Arbetsbehov	Kvar till arbete och byggkostnader/timme
Enhet	(kronor)	(timmar)	(kronor)
Gylta	61	1,70	36
Suggor (norm)	1 663	15	111
Slaktsvin (norm)	21	0,17	121

	TB 3	Arbetsbehov	TB 3/timme
Enhet	(kronor)	(timmar)	(kronor)
Gylta		1,70	
Suggor (norm)	- 4 795	15	- 320
Slaktsvin (norm)	- 124	0,17	- 727
	TB 2	Arbetsbehov	Kvar till arbete och byggkostnader/timme
Enhet	(kronor)	(timmar)	(kronor)
Suggor (hög)	2 698	15	180
Slaktsvin (hög)	34	0,17	202
	TB 3	Arbetsbehov	TB 3/timme
Enhet	(kronor)	(timmar)	(kronor)
Suggor (hög)	- 3 759	15	- 251
Slaktsvin (hög)	- 103	0,17	- 606

Vad som ligger till grund för tabell två finns i bilaga ett till sex. Den enda förändringen som är gjord i dessa kalkyler från Agriwise är att räntesatsen är ändrad från sju till fyra procent, detta för att få en bättre bild av hur det är just nu. Att TB 2 är redovisat istället för TB 1 är för att man ska se vad som är över till arbetskostnader och byggnadskostnader och då behöver man räkna med ränta på rörelse- och djurkapital samt byggnads underhåll.

Hybrid kalkylen bygger egentligen på egen uppfödning i den specialiserade suggbesättningen därför är kalkylen inte helt jämförbar med en hybridproducentens kalkyl. I Agriwise finns bara en kalkyl för hybrid produktion. Vad gäller suggkalkylen och slaktsvinskalkylen finns två nivåer, en normal nivå och en hög nivå. Suggkalkylen är för en besättning på 200 suggor med produktion på 22 respektive 25 stycken smågrisar per år. En produktionsnivå på ungefär 22 smågrisar är vad genomsnitts producenten ligger på (PigWin). Även för slaktsvinskalkylen finns två nivåer, en normal och en hög nivå. Slaktsvinskalkylen bygger på en produktionsstorlek på 1600 platser, normal kalkylen ligger på 2,8 omgångar per år och en foderomvandling på 34,60 MJ/kg tillväxt och kalkylen på hög nivån ligger på tre omgångar per år och en foderomvandling på 33,4 MJ/kg tillväxt. Täckningsbidrag tre för hybrid är inte medtaget eftersom byggkostnaderna inte är med i den kalkylen, det är istället suggkalkylen som belastas med byggkostnaderna. Det blir inte mycket över till arbetskostnader och byggkostnader. För varje timme man arbetar med suggorna går man minus 320 kronor respektive 727 kronor minus för slaktsvinen vid en normal

produktions nivå och vid hög produktions nivå minus 251 kronor respektive minus 606 kronor.

I och med att lönsamheten skiljer sig markant över åren måste det på något sätt tagas med. Det man kan konstatera med denna jämförelse är att med dessa värden finns det skillnader mellan leden. Man kan också konstatera att det behövs ytterligare studier av detta, för att denna jämförelse ger främst en ögonblicksbild av en given situation.

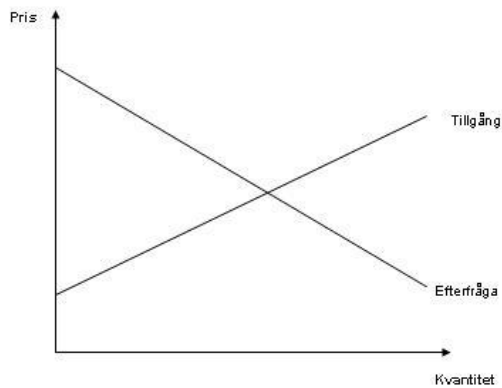
Därför kan en fallstudie vara bra för att ytterligare undersöka detta.

5 RÄTTVIS PRISSÄTTNING

På en marknad där alla innehar samma information och en vara bjuds ut och säljs till ett pris som beror på tillgång och efterfråga på denna vara har varan således ett rättvist pris. Den enskilde kan dock tycka att priset är för billigt eller för dyrt, men ett pris satt av marknaden är väl alltid rätt pris och därför också rättvist. Följande stycke kommer att handla om rättvist pris när respektive leds producenter är knutna till varandra genom avtal och prissättningen påminner om internprissättning.

Vad är en rättvis prissättning, vem det ska vara rättvist för och hur mäter man att det är rättvist? Rättvisa har många aspekter, vad som är rättvist kan variera beroende på vem som tillfrågas. Gör varje producent från respektive led sitt yttersta för att ha bästa möjliga produktion till lägsta möjliga kostnad och producenterna från respektive led tjänar lika mycket pengar per tidsenhet, då har man kanske en rättvis prissättning. När Swedish Meats prissätter använder de sig av två medelkalkyler de borde kanske använda kalkyler för hög produktion.

En annan aspekt i detta är risken, vilket också måste beaktas för att få en rättvis prissättning. Ett sätt att mäta risk är att göra en känslighetsanalys. Kapitalbehovet vid nybygge för respektive led bör också avspeglas vid en rättvis prissättning. Då priset för en hybrid sätts lika med marginalvärdet för restriktionen att utbud och efterfrågan för en hybrid ska vara lika och även priset för smågrisar sätts, på samma sätt, dvs lika med marginalvärdet för restriktionen att utbud och efterfrågan för smågrisar ska vara lika, då har man ett rättvist pris. Detta åskådliggörs i figur 5. Handelsvaran i figur 5 är i detta fall antingen en hybrid eller en smågris. I skärningspunkten är priset på hybrid respektive smågris rättvist, tillgången och efterfrågan är lika stor. Rent praktiskt är det säkert svårt att få tillgången och efterfrågan lika stor på smågrisar och hybrider. Men genom avtal försöker man styra detta. Teoretiskt kan man räkna ut behovet av antalet brukssuggor och elitsuggor om man vet hur mycket fläskkött som ska produceras. Detta kan man göra genom att sätta upp en ekvation, vilket görs i kapitel 5.1.

Figur 5. Konsumenters och producenters överskott för en handelsvara. Källa: egen bearbetning av Appland, J., Jonasson, L., & Öhlmer, B. 1994

Priset i skärningspunkten är lika med intäkten för hybriden respektive smågrisen vilket också är lika med totala kostnaden för att ta fram hybriden respektive smågrisen plus vinst.

I och med att lönsamheten i svinproduktionen varierar stort över tiden bör tidsperspektivet beaktas. Prissättningen kan vara rättvis på lång sikt eller på kort sikt. Rent generellt känns en långsiktig prissättning mer rättvis. För att få en rättvis prissättning på lång sikt kan man använda sig av TB 3 medan för att få en rättvis prissättning på kort sikt är det bättre att använda sig av TB 1. Vid en lägre lönsamhet då intäkterna inte räcker till för att betala räntor och amorteringar kan prissättning göras på så sätt att de rörliga kostnaderna täcks för respektive led, man använder sig då av TB 1. Detta kan vara orättvist för om producenten har ett nybyggt stall måste räntor och amorteringar betalas. Om räntor och amorteringar är lika i förhållande till producerad djurenhet för respektive led skulle det dock vara rättvist med en prissättning baserad på TB 1, men så är inte fallet. Har ett led överlag större investeringskostnader och mindre rörliga kostnader skulle en prissättning baserad på TB 1 accelerera underskottet då intäkterna inte täcker byggkostnaderna.

Då utbudet är lika med efterfråga d v s när alla grisarna säljs mellan leden genom mellangårdsavtal skulle prissättningen kunna ske på följande sätt. Intäkterna som ska fördelas kommer från slaktgrisar och utslagningssuggor och prissättningen bör ske med hänsyn till produktionskostnaderna. Sedan låter man produktionskostnaderna bygga på data från mycket duktiga producenter i respektive led. Vilket leder till att om man är bättre än dessa tjänar man mer pengar. Denna typ av prissättning skulle öka

viljan att vara bäst. Har sedan alla producenter tillgång till den data som styr prissättningen skulle det kanske vara en sund och rättvis prissättning.

För att undersöka detta vidare kommer en fallstudie göras vilken kommer att bestå av dels intervjuer och dels av efterkalkyler för gårdarna.

5.1 BERÄKNING AV ANTAL DJUR I RESPEKTIVE LED

Denna beräkning kan kanske användas för att komma fram till ett rättvist pris alltså skärningspunkten i figur 5. För att göra detta bestämmer man hur mycket griskött som ska produceras, exempelvis kan det vara hur mycket griskött som produceras i Sverige i dag. Detta faktum bestämmer hur många slaktsvinsplatser, suggplatser och elitsuggplatser som behövs för att producera denna bestämda mängd kött. Hur mycket som ska produceras är egentligen oväsentligt men kopplingen mellan leden är viktig, att bestämma hur mycket som ska produceras är för att man ska kunna säga att vid denna produktionsnivå är detta ett rättvist pris.

Alltså bestämmer man hur mycket kött som ska produceras, för denna mängd behövs ett visst antal slaktsvin. Utifrån det räknar man ut hur många suggor som behövs, vilket är beroende av årsproduktionen av smågrisar per sugga. Beroende på rekryteringsprocenten behövs ett visst antal hybrider utifrån det får man reda på hur många elitsuggor som behövs. Från elitsuggorna får man också ett antal slaktsvin, alla smågrisarna blir ju inte hybrider. Förutom slaktsvinen slaktas också ett antal slaktsuggor.

Ovanstående åskådliggörs genom följande ekvation

$$s = SIP * p + E * (pE - h) \quad (1)$$

där s = producerade slaktsvin per år, SIP = suggor i produktion, p = antal smågrisar per SIP och år, E = antal elitsuggor, pE = antal smågrisar per E och år, h = antal hybrider per E och år

och

$$E * h = SIP * r \rightarrow E = (SIP * r) / h \quad (2)$$

där r = rekryterings takt

Det som är okänt i (1) är SIP och E, med hjälp av (2) kan SIP lösas ut

$$s = SIP * p + (SIP * r / h) * (pE - h)$$

$$s = SIP * (p + r / h * (pE - h))$$

$$SIP = s / (p + r / h * (pE - h))$$

Antal slaktsuggor är lika många som antalet producerade hybrider per år, alltså rekryteringstakt multiplicerat med SIP. Elitsuggorna behöver man också förnygra precis som antalet SIP, men det tas inte med i denna modell. Ekvationen för SIP och E sätts in i ett Excel ark där sedan totala intäkter och kostnader kan räknas ut.

6 FALLSTUDIE

Syftet med denna fallstudie är att skaffa kunskap för att sätta upp en kalkylmodell. Meningen är att man med hjälp av fallstudien ska kunna spegla lönsamheten i respektive led och på så sätt komma närmare ett rättvist pris på hybrider och smågrisar. Intervjuerna är till för att ta reda på producenternas syn på risk och rättvis prissättning och att försöka komma fram till om vissa tycker att det inom deras led finns fler risker än i övriga led. Genom samtal med LRF konsults grisrådgivare, ansvarig personal vid Avelspoolen och Quality Genetics har ett antal namn på duktiga producenter erhållits, av dessa väljs ett antal producenter ut för intervju och av dessa har tre valts ut till att ingå i en ekonomisk jämförelse.

6.1 INTERVJUER

Det är sex producenter som är intervjuade, två hybridproducenter, tre smågrisproducenter samt en slaktsvinsproducent. Frågorna är svåra och ibland handlar frågorna om sådant producenterna inte har tänkt på innan och då har man diskuterat kring frågorna istället och detta är resultatet:

6.11 Risk

Här följer frågor och svar som handlar om risk.

Man säger att ju större risk man tar ju större avkastning vill man ha på satsat kapital och med det undrar jag:

- Vilka risker finns i ditt produktionsled?
- Vilka är de största riskerna i ditt produktions led?
- Om man ser risk som variation av lönsamhet. Hur gör du för att klara låg lönsamhet och hur skulle du vilja underlätta det för dig för att klara det bättre?

Hybridproducent 1 svarar:

- *De risker som finns är att marknaden blir mindre, man får in dålig halm, foderpriset ökar samt att suggorna löper om, säger han.*
- *De största riskerna består av att man får in dålig halm vilket leder till kastningar, eller att marknaden på hybrider går ner, samt att man får in sjukdomar i besättningen man ej råder över, svarar han.*
- *Vid dålig lönsamhet får man överstående gylltor som säljs 12 v dräktiga istället för 8 v dräktiga vilket ger en mycket sämre affär. Som hybrid producent gäller det att synas mycket och att alla har en bra bild av en så att många vill köpa ens hybrider. Lönsamheten går upp och ner, ibland tjänar man lite ibland mycket. För att klara låg lönsamhet är det viktigt att vara kostnadseffektiv och helst sänka kostnaderna. Det viktiga är att kunna sälja hybriderna i rätt tid, berättar han.*

Hybridproducent 2 svarar:

- *De största riskerna i detta produktionsled är att få in sjukdomar i besättningen sedan kommer risk för minskad marknad som också leder till minskat pris, svarar han.*
- *Andra risker är att reproduktionen går ner, vilket kan bero på dålig halm eller spannmål. En annan risk är att man inte själv håller sig frisk. Man är även beroende av bra arbetskraft, säger han.*
- *Det hade varit bra om man hade haft ett jämnare pris med mindre variation. När lönsamheten sjunker får man jobba mer själv, avskeda personal och minimera kostnaderna. Det är viktigt med en stabil avsättning, alltså att ha besättnings avtal så att man blir av med djuren, förklarar han.*

Smågrisproducent 1 svarar:

– Att inte blir av med smågrisar är en stor risk, inleder han och fortsätter med att säga: jag får skjuta till med pengar till slaktsvinsproducenten för att bli av med smågrisar. Jag har dock mellangårds avtal till största delen, men det blir alltid en del smågrisar från varje grupp som måste säljas på den fria marknaden.

Smågrisproducent 2 svarar:

– Risker i det här produktionsledet består av svårigheten att bli av med smågrisar och risk för att få in allvarliga sjukdomar som PMVS, salmonella, dysenteri med flera, berättar han.

– En annan stor risk består av sjunkande lönsamhet bestående av variation av slaktsvinsnotering och foderpris. Jag har också ett eget problem som består av dålig miljö i stallar, vilket ökar risken för att grisarna ska må dåligt, säger han.

– En större risk som smågrisproducenter har gentemot slaktsvinproducenter är tex PMVS vilket skulle betyda stora svårigheter att bli av med smågrisar, men egentligen går produktionen ut på samma sak hos alla producenter; alla är beroende av ett bra slaktsvinspris, fortsätter han.

– Ett sätt att kompensera sig mot risker skulle vara att på något sätt försäkra sig mot lönsamhets sänkning. En buffert lika stor som några månaders foderkostnader skulle vara ett annat sätt, säger han.

Smågrisproducent 3 svarar:

– Den största risken jag ser är att få in smitta, säger han.

Sedan berättar han: för att klara låg lönsamhet gäller det att maximera sin produktion, man ska aldrig vara nöjd man kan alltid bli bättre. Jag ser inte så mycket till kostnaderna, men visst ska man förhandla en del. Har man t ex ett bra foder som fungerar ska man fortsätta med det och inte byta till en billigare foderleverantörer för att jaga kostnader. Man ska heller inte laborera för mycket, har man ett bra koncept så kör man vidare på det. När man har problem gäller det att lösa dessa i tid.

– Jag framhåller att när man är producent gäller det att producera så mycket som möjligt och sedan se på sista raden på resultatet och med det menar jag att man tjänar inte alltid på att jaga kostnader, avslutar han med.

Slaktsvinsproducent 1 svarar:

– Jag anser att största risken ligger i att intäkterna sjunker och kostnaderna stiger, eftersom jag är externintegrerad anser jag att risken för smittor inte är så stor. För att klara låg lönsamhet gäller det att maximera sin produktion och sänka foderförbrukningen per kilo tillväxt, berättar han.

6.12 Prissättning

Här kommer frågor och svar som handlar om prissättning.

- Betalar smågrisproducenterna rätt pris för hybrider? (fråga till hybridproducenten)
- Betalar slaktsvinsproducenten rätt pris för smågrisen med hänsyn till slaktsvinsnotering? (fråga till hybridproducenten och smågrisproducenten)
- Tycker du att du betalar rätt pris för hybriderna? (fråga till smågrisproducenten)
- Tycker du att du betalar rätt pris för smågrisar med hänsyn till slaktsvinsnotering? (fråga till slaktsvinsproducenten)
- Nu beräknas smågrispriset bla med hjälp av en medelkalkyl för smågris och slaktsvin, när lönsamheten är låg ändras balansen. Får man ett rättvisare pris på smågrisen om man använder kalkyler som utgår från hög producerande besättningar för då behöver man kanske inte ändra balansen? (fråga till alla)
- Är det realistiskt att all förmedling av smågrisar sker via kontrakt? (fråga till alla)
- Vad ska priset på smågrisar baseras på? (fråga till alla)

Hybridproducent 1 svarar:

- När gällande prislister för hybrider följs är det bra, men vid lågkonjunktur realiseras hybriderna och då får vi för lite betalt, alltså det blir ett överskott av hybrider vilka realiseras, svarar han.
- Skulle balansen räknas på hög producerande smågris- och slaktsvinsbesättningar skulle det gynna hybridproducenterna, långsiktigt sätt skulle en medelkalkyl från hög producerande bruksbesättningar följas annars får hybridproducenterna aldrig en möjlighet att överleva på sikt, säger han.
- Det skulle vara mycket bra och även realistiskt utifrån min sida att all förmedling av hybrider sker via kontrakt, svarar han.

Hybridproducent 2 svarar:

- Jag tycker att en prissättning baserat på en balans som man har nu fungerar bra. Detta gör att det blir mindre variation än om det hade varit en marknadsanpassad prissättning, men om balansen ligger rätt vet jag ej, svarar han.
- Ett a-konto pris som man hade tidigare hade varit rättvisare, säger han.
- Jag tror att till största del kan förmedling av smågrisar och hybrider ske via kontrakt, vilket också hade varit bra om det var så, säger han.
- Prissättning av hybrider ska baseras dels på avräkningspriset på slaktsvin och en kvalitets betalning genom handelsvärdet, man skulle även kunna ha kvalitets betalning genom minst 10 eller 11 levande födda grisar, avslutar han med.

Smågrisproducent 1 svarar:

- Han berättar: vad gäller pris på smågrisar och hybrider följs SQMs prissättning, jag köper in 8 v dräktiga 10 stycken per gupp.
- Prissättningen var mer rättvis förr, då man vid försäljning fick ett a-konto pris och sedan fick det slutgiltiga priset på smågrisen då slaktsvinet såldes, alltså smågrispriset sattes utifrån slaktsvinspriset vid försäljning av slaktsvinet inte på slaktsvinspriset då smågrisen såldes, säger han.

- Det är bra med en kalkyl på medel besättning vid balansräkningen för de som är bättre tjänar mer pengar då och vid underskott respektive överskott av smågrisar måste marknaden styra prissättningen, säger han.
- Ett problem med att ett visst antal smågrisar blir över i varje grupp måste lösas så att man ej behövde sälja dessa på den fria smågrismarknaden, säger han.
Han tror att alla smågrisar på sikt kommer att säljas med mellangårdsavtal eller att man är hel integrerad.

Smågrisproducent 2 svarar:

- Hybriderna är för dyra, därför har jag alternerande återkorsning, kanske jag har något dålig uppföljning på dessa p g a tidsbrist, men dessa håller samma kvalitet som de inköpta ibland är de också bättre, säger han.
- Smågrispriset ska inte baseras på de bästa, svarar han.
Han tror att man på sikt till största del kommer att ha mellangårdsavtal.

Smågrisproducent 3 svarar:

- Jag tar fram gyttorna själv, detta tjänar jag ungefär 1000 kronor per djur på, säger han. Dels menar han att han får fram bättre djur på det här sättet och det minskar också risken att få in smittor.
- Jag kan inte tänka mig något annat sätt än det här, berättar han.
Enligt hans mening fungerar balansen bra.
- A-konto pris som man hade innan tycker jag inte var bra, när smågrisen är lämnad ska den också betalas, tillägger han.
En balans beräknad på medelkalkyler tycker han är bra eftersom de som är duktiga tjänar bättre då.
Han anser att all förmedling av smågrisar ska ske via mellangårdsavtal.
- Jag tycker man borde få bort dem som bara sätter in ibland, när priset är bra, men att styra bort detta med prissättningen tror jag är svårt, säger han.
- Smågrisar och hybrider ska prissättas utifrån slaktsvinspriset, avslutar han med.

Slaktsvinsproducent 1 svarar:

– Jag tycker att det funkar bra med den nuvarande balansen, men jag är inte tillräckligt insatt i hur balansen fungerar, därför vet jag inte om den är helt rättvis, svarar han.

– Jag har ingen uppfattning om att man skulle beräkna balansen på de med bäst produktion men det skulle ju inte ändra balansen i sig, säger han.

– All förmedling kan inte gå via kontrakt tror jag men den största delen skulle mycket väl kunna göra det, säger han.

Han har mellangårdsavtal, mellan honom och hans leverantör av smågrisar har de inte några marknadstillägg eller avdrag.

– Skulle tillgång och efterfrågan styra prissättning på smågrisar skulle det betyda mycket stora problem, säger han.

6.13 Framtid

Här kommer frågor och svar angående framtid.

- Varför är du just hybridproducent?
- Varför är du just smågrisproducent?
- Varför är du just slaktsvinsproducent?
- Vilka framtids planer har du för din produktion?

Hybridproducent 1 svarar:

- Jag tog över befintligt kontrakt när jag köpte gården för sju år sedan, berättar han.
- Framtidsplanen går ut på att bli så rationell som möjligt, att bygga ut är jag tveksam till eftersom det är svårt att få tag på duktig arbetskraft, avslutar han med.

Hybridproducent 2 svarar:

- Jag är hybridproducent för att jag har ett stort intresse för avel och jag tycker om att ha fler kunder än slakteriet, på sikt vill jag kunna födda upp alla slaktsvin och samla ihop produktionen, som i nuläget är något utsprid, berättar han.

Smågrisproducent 1 svarar:

- Att jag är just smågris producent beror på att det passade in på den gård jag tog över efter min far, jag har byggt på ett sådant sätt att man på ett praktiskt sätt kan dubbla besättningen, säger han.
- Framtidsplanen är därför att jag ska dubbla besättningen. Jag skulle gärna vara helintegrerad men det passar inte in på fastigheten, då behöver jag en annan fastighet, avslutar han med.

Smågrisproducent 2 svarar:

- Det beror på att jag är intresserad av grisar, men det beror också på en del tillfälligheter att jag är just smågrisproducent, svarar han.

Smågrisproducent 3 svarar:

- Det är mitt stora intresse för grisar som är orsaken till att jag är smågrisproducent, svarar han.

Han har nyligen gjort en stor satsning och tycker detta är en ganska lagom storlek för ett familjjordbruk. Men han är inte helt främmande att på sikt dubbla besättningen.

Slaktsvinsproducent 1 svarar:

- Jag är mycket nöjd över att vara slaktsvinsproducent istället för som innan smågrisproducent, säger han.*
- Det är alltid smågrisproducenterna som får ta de största kostnaderna vid lägre lönsamhet, avslutar han med.*

6.14 Sammanfattning intervjuer

Sammanfattningsvis kan man konstatera att alla de intervjuade hade en liknade uppfattning om synen på de olika riskfaktorerna oberoende av led. De sa också att för att klara låg lönsamhet gällde det att ha en så bra produktion som möjligt. Här nedan är riskerna de talade om:

- Minskad efterfråga på hybrider, smågrisar och slaktsvin
- Att slaktsvinsnoteringen går ner
- Dålig kvalitet på spannmål och halm, vilket kan leda till reproduktionsminskning
- Att foderpriset ökar
- Att suggor löper om
- Att man som producent blir sjuk
- Att få in sjukdomar i besättningen som man ej råder över

Störst risker för hybridproducenterna var:

- Minskad efterfråga på hybrider
- Att få in sjukdomar i besättningen som man ej råder över
- Dålig kvalitet på spannmål och halm, vilket kan leda till reproduktionsminskning

Störst risker för smågrisproducenterna var:

- Att få in sjukdomar i besättningen som man ej råder över
- Minskad efterfråga på smågrisar

Störst risker för slaktsvinsproducenterna var:

- Minskad efterfråga på griskött, vilket leder till att slaktsvinsnoteringen går ner

Alla verkar vara överens om att det är rätt att prissätta hybrider och smågrisar med hjälp av en balans. Hybridproducenterna verkar relativt nöjda med det de får för hybriderna så länge efterfrågan är normal, på samma vis verkar smågrisproducenterna vara nöjda med det pris de får för sina smågrisar. När det gäller priset på hybrider menar smågrisproducenterna att de sparar pengar på att föda upp dem själv. Alla var överens om att alla grisar till största del skulle förmedlas via kontrakt.

Många av producenterna som intervjuades var rätt nöjda med den storleken de hade nu. Det berodde bland annat på att de nyligen hade byggt ut eller att de hade full sysselsättning själva samtidigt som de trodde det var svårt att få tag på ny kvalificerad personal vilket hade behövts vid en utbyggnad.

6.2 EKONOMISK JÄMFÖRELSE

Informationen till denna jämförelse är tagen från respektive företags resultaträkning. Tidsperioden är samma, man tar här ej med kostnader för byggnader och räntor, således är TB 1 intäkterna minus särkostnader 1 inklusive underhåll men exklusive ränta på rörelse kapital och ränta på djuren. Denna jämförelse ger bara en indikation på hur lönsamheten ser ut för respektive led. För att kunna jämföra leden har en viktning skett mot arbetad timme.

Tabell 3. Jämförelse mellan led. Källa: Egen bearbetning

	TB 1	Arbetsbehov	Kvar till arbete och byggkostnader/timme
Enhet	(kronor)	(timmar)	(kronor)
Hybridproducent	1 152 903	3 910	295
Smågrisproducent	2 269 890	6 076	374
Slaktsvinsproducent	1 125 888	1 912	589

Detta speglar inte på ett rättvis sett hur lönsamheten skiljer sig mellan leden, bland annat för att man inte har all bakgrundsfakta, därför kommer en modell att göras med hjälp av tre bidragskalkyler, en för respektive led, med information hämtad från bl a PigWin. Informationen från gårdsbesöken kommer också att användas. När man bygger upp kalkylerna själv kan de anpassas på ett sådant sätt så att de har samma utgångsläge så att de bättre kan jämföras. All information om hur dessa tre kalkyler är uppbyggda kommer på ett bra sätt kunna redogöras, detta kommer nästa kapitel att handla om.

7 JÄMFÖRELSE MELLAN LED MED EN KALKYLMODELL

Jämförelsen bygger på tre grundkalkyler en för respektive led, som i sin tur är uppdelad på tre produktionsnivåer. Tiden för jämförelsen är år 2000 till och med 2004. Det man tagit med i jämförelsen är foderpris, räntor och priset på elitsuggor, hybrider, smågrisar och slaktsvin (detta redovisas på bilaga 16).

Avgränsningar i denna jämförelse är gjord på så sätt att när det gäller hybridproduktion så är det bara fråga om försäljning av betäckningsfärdiga hybrider. Många hybridproducenter säljer både ämne och dräktiga, men som sagt här är det endast fråga om betäckningsfärdiga hybrider. Hög produktion på hybrider är satt till åtta hybrider per elit och år och låg är satt till fem hybrider per elit och år. Samtidigt är antalet producerade smågrisar per elitsugga bestämt till 21,5 smågrisar per år. Detta är gjort för att det inte finns säker statistik på detta liknande PIGWIN sugg och PIGWIN slakt. Alla kalkylerna bygger på att producenten köper in färdigfoder.

Övriga produktionsresultat är hämtade från just PIGWIN sugg och PIGWIN slakt och för alla åren används produktionsresultat gällande år 2004, hög produktion representeras av de 25 % bästa och låg produktion av de 25 % sämsta. Slaktsvinskalkylen bästa respektive sämsta grupp bygger på foderomvandling och inte på tillväxthastighet. Till kalkylerna finns noter till alla poster, kalkylerna och noterna finns på bilaga 7 – 15. Resultat av jämförelsen redovisas på två sätt, dels är TB 3 exklusive arbetskostnader viktad mot arbetsbehovet och dels är TB 3 viktad mot producerat djur. Detta redovisas nedan med hjälp av diagram.

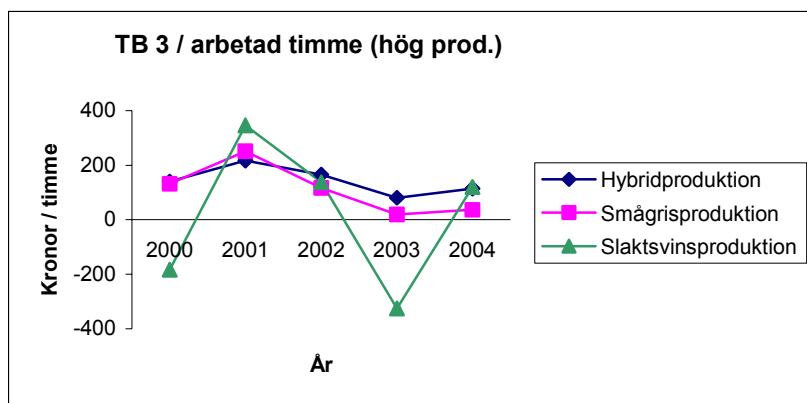

Diagram 1. Källa: Egen bearbetning

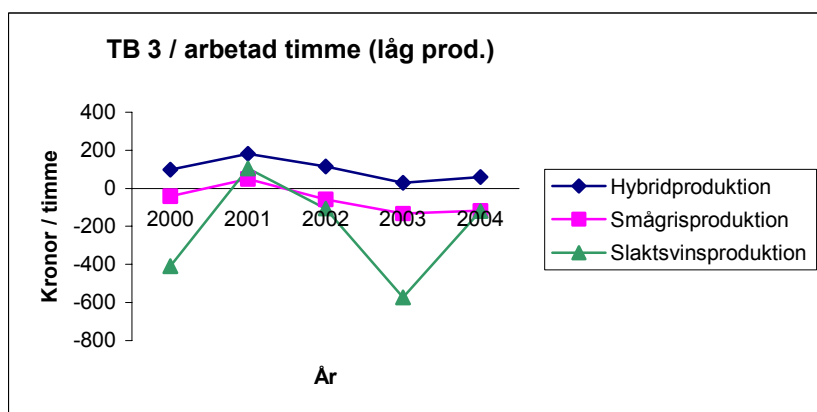

Diagram 2. Källa: Egen bearbetning

Det man kan utläsa ur diagram ett och två är hur mycket lön som är möjligt att ta ut per timme eller som det är ibland hur mycket man går back per arbetad timme. Utifrån diagram ett och två kan man också se att enligt denna jämförelse av TB 3 utslaget på arbetad timme så följs kurvorna för smågris- och hybridproduktion åt ganska väl, medan svängningarna är betydligt större för slaktsvinsproduktion. Det ser också ut som om lönsamheten för slaktsvinsproducenten är något sämre utifrån dessa förutsättningar. Man ser också att kurvorna för diagram ett och två har samma utseende, skillnaden är att x-axeln ligger högre i diagram två än i diagram ett. Följande diagram visar TB 3/producerat djur.

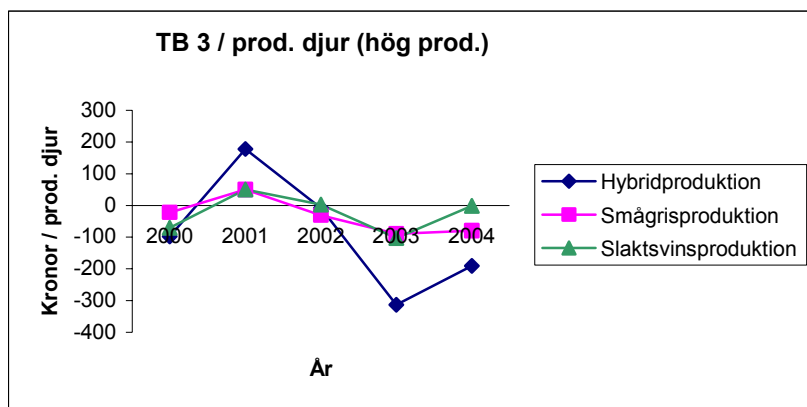

Diagram 3. Källa: Egen bearbetning

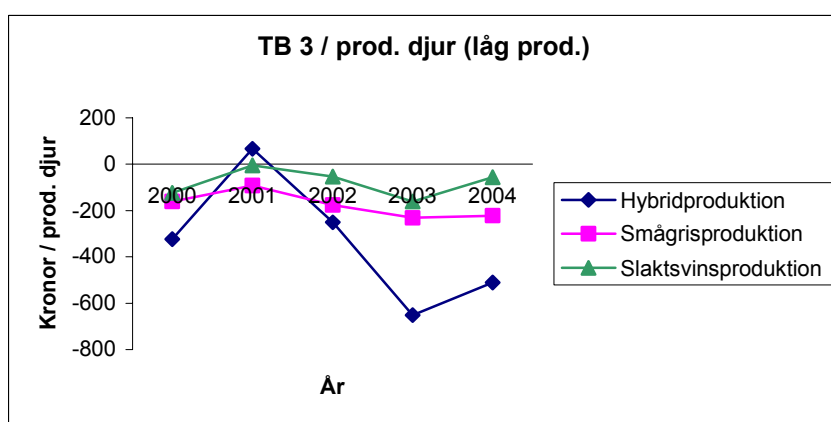

Diagram 4. Källa: Egen bearbetning

Man kan konstatera att om man jämför kurvorna TB 3 per producerat djur följs kurvorna för smågris- och slaktsvinsproduktion ganska väl åt, medan kurvan för hybridproduktion har störst skillnad mellan topp och dal. Jämför man diagram ett och tre, båda representerar hög produktion, kan man konstatera att man under långa delar av denna period ligger under noll strecket per producerat djur (diagram tre) men att man i diagram ett ligger över nollstrecket. Detta beror på att man i diagram tre och fyra har med den kalkylenliga arbetskostnaden, medan diagram ett och två representerar den möjliga arbetskostnaden (eller som i vissa fall hur mycket man går back per arbetad timme).

Om man ser risk som en variation av lönsamhet och man sätter måttet för lönsamhet till hur mycket man kan tjäna per timme (diagram ett och två), kan man konstatera att det innebär större risk att vara slaktsvinsproducent.

Nedan presenteras en känslighetsanalys i form av ett stapeldiagram.

Känslighetsanalysen visar vad förändring av räntekostnader och foderkostnader gör per arbetad timme, detta betyder alltså att det kan gå plus eller minus stapelns höjd. Den visar också variationen mellan bra och dålig produktion.

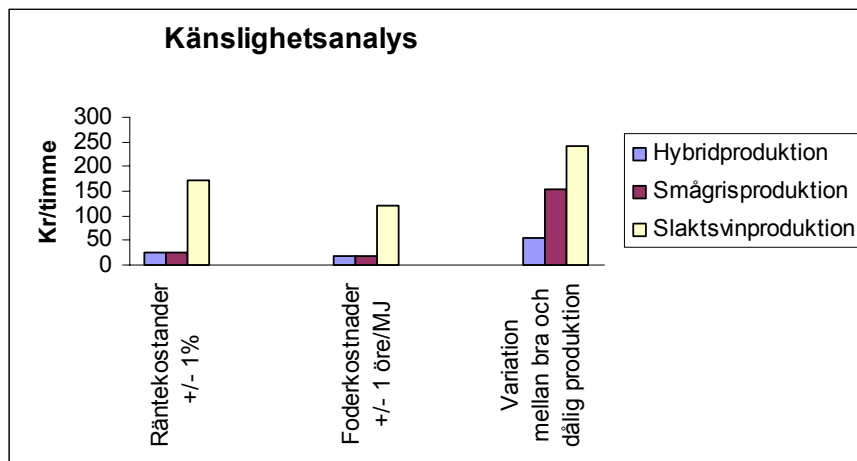

Diagram 5. Källa: Egen bearbetning

Det man ser i diagram fem är att slaktsvinsproducenten är mest känslig för förändringar av kostnader om man viktat det mot arbetet. Variationen mellan bra och dålig produktion baseras på år 2004, där staplarna representerar skillnaden i kronor för respektive led.

8 SLUTSATSER OCH DISKUSSION

En av frågorna som ställdes i syftet var "hur fördelas vinsten mellan leden", det är ingen lätt fråga att svara på men ett sätt att svara på den är genom att hänvisa till diagram ett och två i kapitel sju. I dessa två diagram har man tittat på lönsamheten under flera år och den är viktad mot arbetsbehovet. Under just de förhållandena som jag valt att utgå ifrån ser det ut så. Man ser i de båda diagrammen att kurvorna för smågris- och hybridproduktion följs åt och att skillnaden mellan topp och dal förhållandevis inte är så stor. Desto större är skillnaden mellan top och dal för slaktsvinsproducenten och det kan vara orättvist. Det hade kanske varit okej om det under högkonjunktur gått mycket plus och samtidigt lika mycket minus i lågkonjunktur men det ser inte ut som det i diagrammen, där går det mer minus.

En rättvis fördelning hade kanske varit om de tre linjerna i diagram ett eller två följt varandra men då måste man samtidigt anta att risken fördelar sig jämnt mellan leden, är det så? I intervjuerna diskuterades detta. Slaktsvinsproducenten ansåg att den största risken var att efterfrågan på fläskkött skulle minska vilket leder till att slaktsvinsnoteringen sjunker. När det inträffar får det genomslag i alla led genom mindre efterfråga och lägre pris på livdjur. Tittar man på känslighetsanalysen (kapitel 7 diagram 5) ser man att slaktsvinsproducenten är mycket mer känslig för variationer av foderpris och ränteläge. Med tanke på foderpris och ränteläge innebär det större risker att var slaktsvinsproducent. Det beror på att marginalvärdet på slaktsvinskalkylen är lågt.

Störst risk i smågrisproduktionen är att få en smitta man inte råder över i besättningen, vilket också är en stor risk för hybridproducenterna. Om producenten får in en smitta som till exempel salmonella eller PMWS⁵ skulle detta betyda stora kostnader, störst kanske för hybridproducenten eftersom de är mest beroende av ett gått rykte. En slaktsvinsproducent slaktar ut omgången och sanerar stallet, sen kan han byta leverantör till en med friska grisar. Det är mer komplicerat och dyrt att sanera en bruks- eller elitbesättning.

⁵ PMWS = En smittsam djursjukdom och är en förkortning av Post Weaning Multisystemic Wasting Syndrome

Hybridproducenterna talade om en tredje stor risk vilket var att de var extra känslig för att få in dålig kvalitet på foder och halm. Detta är även en riskfaktor att ta hänsyn till för smågrisproducenten men just för slaktsvinsproducenten är denna riskfaktor lägre.

Jag tror att man utifrån detta kan bortse från riskfaktorn och med det anta att risken är ungefär lika stor för respektive led och därför kan man påstå att man har en rättvis fördelning om de tre linjerna i diagram ett eller två i kapitel sju följt varandra på samma nivå.

Tittar man på diagram tre kapitel sju ser man att linjerna för smågrisproduktion och slaktsvinsproduktion följer varandra väldigt väl, alltså TB 3/producerat djur är nästintill lika i diagram tre. Uppnår man detta med prissättningen anser jag inte för den sakens skull att man uppnått rätt pris på smågrisen eftersom arbetsinsatsen inte är samma per producerat djur. Tittar man på diagram 2 kapitel sju ser man att lönsamheten är mycket låg, slaktsvinsproducenten är under noll större delen av perioden, dessa klarar sig genom att leva på det man kallar "rost och röta". De tar inte ut några kostnader för byggnader och vid vissa tillfällen får de säkert skjuta till med pengar. Detta är naturligtvis inte hållbart i längden.

Granskar man diagram ett kapitel sju och tittar på kurvan för slaktsvinsproduktion, bör 2005 och 2006 bli väldigt bra år för att det ska vara möjligt att hämta hem förlusterna från år 2003, naturligtvis gäller detta också övriga led. Halva 2005 är snart gånget och än så länge har det efterlängtade uppsvinget uteblivit. Utifrån diagram ett kapitel sju så ser det ut som om slaktsvinproducenterna har haft störst kostnader, men i nuläget år 2005 är det ett stort underskott på smågrisar. Vecka 19 var underskottet 22 500 och slaktsvinsnoteringen låg på 10,70, vilket inte är en jätte bra notering. Man kan fundera på varför det är så, eftersom det enligt mina diagram visar att det har varit sämst för slaktsvinproducenterna och de borde ha varit de som slutat först. Det är så att många slaktsvinsproducenter odlar, blandar och även använder alternativa billigare fodermedel till sina slaktsvin vilket sänker deras foderkostnader. Denna möjlighet har inte smågris- och hybridproducenter i samma utsträckning, eftersom de dräktiga suggorna är känsliga, även smågrisar är känsliga de första veckorna efter avvänjning på grund av deras känsliga magar, denna riskfaktor

(känslighet för dåligt foder) har jag talat om i detta avsnitt. Alltså har slaktsvinproducenterna större möjligheter att sänka foderkostnaderna och de har nog många också gjort, kalkylerna i diagram ett till fyra kapitel är beräknat med färdigfoder.

Enligt min mening ska man styra priset så att alla har samma ersättning per arbetad timme och i lågkonjunktur samma förlust per arbetad timme. Priset ska bestämmas med hjälp av tre bidragskalkyler, kostnaderna för byggnader ska baseras på medelåret. För att göra dessa tre bidragskalkyler behövs tillförlitliga produktionsresultat från alla led, förutom tillgång på produktionsresultat behöver man veta de verkliga kostnaderna så som byggkostnader, foderkostnader och hur stor arbetsbehovet är för respektive led. Gör man på detta sätt, kan man använda medelresultat, anser jag. Jag anser att man kan använda medelresultatet istället för högt resultat då man styr prissättningen så att ersättningen ska bli samma per arbetad timme, eftersom man motiverar fler att bli bättre än om man prissätter utifrån högt resultat och det fanns också ett allmänt intresse för att man skulle styra prissättningen utifrån medelresultatet bland dem som intervjuats. Detta ökar behovet av uppföljning i alla led och de flesta måste vara med på detta för att man ska få ett så rättvist pris som möjligt. Enligt detta sätt att prissätta har alla samma kostnad på investerat kapital oberoende av storleken på det investerade kapitalet.

Ska man prissätta enligt mitt sätt gäller det också att tillgången och efterfrågan är samma för att det ska vara rättvist. I kapitel 5.1 står det hur man teoretiskt kan räkna fram hur många eliter respektive bruksugor man behöver för att producera ett visst antal slaktsvin. Jag tror egentligen inte att det är användbart i praktiken, för det första är det marknaden som styr efterfrågan på slaktsvin och för det andra så är varje producent unik och måste genom avtal kopplas samman med en lämplig unik producent från respektive led. Kanske det hade varit en bra idé att upprätta en marknad för avtal, alltså avtal som gäller förmedling av smågrisar och hybrider, men som det sades i intervjuerna trodde man att större delen av förmedlingen av livdjur kunde ske via kontrakt men att det alltid skulle finnas en fri smågrismarknad utan kontrakt, kanske skulle dessa grisar säljas till ett rent marknadsanpassat pris.

För den enskilde som inte är nöjd med prissättningen idag och tycker att de får ett orättvist pris gentemot övriga led är mitt råd att bli internintegrerad med egen rekrytering, vilket många också är idag. Det är nog enda sättet att helt gardera sig mot att bli förfördelad jämfört med övriga led. Samtidigt måste man för att ha lönsamhet i produktionen tillhöra de 25 procent bästa inom smågris- och slaktsvinsproduktionen vilket man troligen också behöver i hybridproduktionen men där har jag ingen statistik på produktionsresultat.

KÄLLFÖRTECKNING

Litteratur:

Andersson A, Ohlsson O. 1995. *Mikroekonomi*, Upplaga 3 Akademiförlaget AB

Andersson H. Campos M. Jonasson L. 2000. *Ekonomi i svensk grisköttsproduktion: Vad betyder teknik, djurhälsa och ledningssystem?* SLU. FAKTA Jordbruk nr 6.

Appland J, Jonasson L, Öhlmer B 1994, *Konsumenters & producenters överskott för en handelsvara*. SLU Fakta Jordbruk

Hardaker J. B.: Coping with risk in agriculture / J. Brian Hardaker, Ruud B. M. Huirne and Jock

Svantesson I. 2004. *Fördelning av mervärde i slaktgrisproduktionen*. LRF-konsult Grisrådgivning

Trost J 1997 *Kvalitativa intervjuer* Andra upplagan Student litteratur

Personliga kontakter:

Birger Olsson QM 2005-04-29

Carl Olof Port QG 2005-04-29

Kerstin Anner QM 2005-04-21

Hans Agné Avelspoolen 2004-12-04

Web adresser:

www.ja.se/marknad/ 2005-05-02

www.swedishmeat.se 2005-05-02

www.agriwise.se 2005-05-02

www.lrf.se 2005-05-17

BILAGOR

BILAGA 1

SLUs

Områdeskalkyler 2005

Gylta

Uppfödning av betäckningsfärdiga gyltor till ca 7 månaders ålder,
motsvarande 4-5 månader efter smägrisen uppnått 30 kg,
Nybyggnad, tillväxtboxsystem, Byggkostnaderna belastar suggkalkylen,
Inköpt foder, 25-30 producerade gyltor per år,

Intäkter och särkostnader
per producerat djur och år

Produktionstid, mån: 4

		Kvant	pris	kr
INTÄKTER				
Betäckningsfärdig gylta	st	0,8	1 900,00	1 520
Kött, utslagsgylta	st	0,2	900,00	180
SUMMA INTÄKTER				1 700
SÄRKOSTNADER				
Rekrytering	st	1,0	1 000,00	1 000
Suggfoderblandning	kg	250	1,97	493
Fodersäd, egenproducerat	kg	0	0,00	0
Strömedel	kg	100	0,31	31
Ekolodning	kr	1	35,00	35
Diverse kostnader	kr	1	38,00	38
Dödlighet (2 %)	kr	1 154	2%	23
SUMMA SÄRKOSTNADER 1				1 620
Ränta djurkapital	kr	333	4%	13
Ränta rörelsekapital	kr	142	4%	6
SUMMA SÄRKOSTNADER 2				1 639
Arbete	tim	1,7	168,00	286
SUMMA SÄRKOSTNADER 3				1 924
TÄCKNINGSBIDRAG				
TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1				80
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2				61
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3				-224

BILAGA 2

SLU

Områdeskalkyler 2005

Modersugga

Scan-H grisar, 5 veckors digivning, säljs vid 27 kg
Inköpt foder, Foder för betäckningsfärdig gylta fram till grisning ingår
Nybyggnad, tillväxtboxsystem,

Intäkter och särkostnader

per sugga och år

	Kvant	Antal smågrisar/år	22,0
		pris	kr

INTÄKTER

Smågrisar	st	22,0	419,00	9 218
Leveransavtal	kr	22,0	62,00	1 364
Kött, utslagssugga	st	0,54	810,00	437
Nationellt stöd	kr	1,0	0,00	0

SUMMA INTÄKTER 11 019

SÄRKOSTNADER

Betäckningsfärdig gylta	st	0,54	1 900,00	1 026
Suggfoderblandning	kg	1 360	1,94	2 638
Fodersäd, egenproducerat	kg	0	0,00	0
Smågrisdoder	kg	780	2,45	1 911
Strömedel	kg	400	0,50	200
El	kWh	595	0,42	250
Svinhälsokontroll	kr	1	55,00	55
Produktionsuppföljning (PigWin Sugg)	kr	1	6,00	6
Galtkostnad	kr	1	421,00	421
Försäkring/risk	st	1	130,00	130
Diverse kostnader	kr	1	1 589,35	1 589

SUMMA SÄRKOSTNADER 1 8 227

Byggnader, underhåll	kr	47	2,1%	991
Ränta djurkapital	kr	200	4%	54
Ränta rörelsekapital	kr	1 355	4%	85

SUMMA SÄRKOSTNADER 2 9 357

Byggnader, avskr + ränta	kr	57	6,8%	3 937
Arbete	tim	900	168,00	2 520

SUMMA SÄRKOSTNADER 3 15 814

TÄCKNINGSBIDRAG

TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1	2 793
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2	1 663
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3	-4 795

BILAGA 3

SLUs

Områdeskalkyler 2005

Slaktsvin

Inköpt foder,
Levande vikt vid slakt: 117 kg, slaktutbyte 73 %,
Nybyggnad, långsgående långtråg, torrutfodring,

Intäkter och särkostnader
per producerat djur per år

Omgångar per
år: 2,8
MJ/kg tillväxt: 34,60

Kvant pris kr

INTÄKTER

Kött	kg	85,8	10,57	907
Leveransavtal	st	1,0	0,00	0
Nationellt stöd	kr	1,0	0	0
SUMMA INTÄKTER				907

SÄRKOSTNADER

Smågris	st	1,0	419,00	419
Förmedlingsavgift	st	1	56,80	57
Slaktsvinsfoder	kg	0	1,76	0
Fodersäd, egenproducerat	kg	200	0,81	162
Slaktsvinskoncentrat	kg	47	3,24	151
Slaktsvinservice	kr	1	4,17	4
Dödlighet (2 %)	kr	526	2%	11
Diverse kostnader	kr	1	38,00	38
SUMMA SÄRKOSTNADER 1				841

Byggnader, underhåll	kr	1 700	2,1%	36
Ränta djurkapital	kr	170	4%	7
Ränta rörelsekapital	kr	69	4%	3

SUMMA SÄRKOSTNADER 2 886

Byggnader, avskr + ränta	kr	1 700	6,8%	116
Arbete	tim	0,17	168,00	29

SUMMA SÄRKOSTNADER 3 1 030

TÄCKNINGSBIDRAG

TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1	66
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2	21
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3	-124

BILAGA 4

SLU

Områdeskalkyler 2005

Modersugga

Scan-H grisar, 5 veckors digivning, säljs vid 27 kg
Inköpt foder, Foder för betäckningsfärdig gylta fram till grisning ingår
Nybyggnad, tillväxtboxsystem,

Intäkter och särkostnader

per sugga och år

	Kvant	Antal smågrisar/år	pris	kr
--	-------	--------------------	------	----

INTÄKTER

Smågrisar	st	25,0	419,00	10 475
Leveransavtal	kr	25,0	62,00	1 550
Kött, utslagsugga	st	0,54	810,00	437
Nationellt stöd	kr	1,0	0,00	0

SUMMA INTÄKTER 12 462

SÄRKOSTNADER

Betäckningsfärdig gylta	st	0,54	1 900,00	1 026
Suggfoderblandning	kg	1 430	1,94	2 774
Fodersäd, egenproducerat	kg	0	0,00	0
Smågrisfoder	kg	890	2,45	2 181
Strömedel	kg	400	0,50	200
El	kWh	595	0,42	250
Svinhälsokontroll	kr	1	55,00	55
Produktionsuppföljning (PigWin Sugg)	kr	1	6,00	6
Galtkostnad	kr	1	421,00	421
Försäkring/risk	st	1	130,00	130
Diverse kostnader	kr	1	1 589,35	1 589

SUMMA SÄRKOSTNADER 1 8 632

Byggnader, underhåll	kr	47 200	2,1%	991
Ränta djurkapital	kr	1 355	4%	54
Ränta rörelsekapital	kr	2 165	4%	87

SUMMA SÄRKOSTNADER 2 9 764

Byggnader, avskr + ränta	kr	57 900	6,8%	3 937
Arbete	tim	15	168,00	2 520

SUMMA SÄRKOSTNADER 3 16 221

TÄCKNINGSBIDRAG

TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1	3 830
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2	2 698
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3	-3 759

BILAGA 5

SLUs

Områdeskalkyler 2005

Slaktsvin

Inköpt foder,
Levande vikt vid slakt: 117 kg, slaktutbyte 73 %,
Nybyggnad, längsgående långtråg, torrutfodring,

Intäkter och särkostnader
per producerat djur per år

Omgångar per år: 3,0
MJ/kg tillväxt: 33,4

Kvant pris kr

INTÄKTER

Kött	kg	85,8	10,57	907
Leveransavtal	st	1,0	0,00	0
Nationellt stöd	kr	1,0	0	0

SUMMA INTÄKTER 907

SÄRKOSTNADER

Smågris	st	1,0	419,00	419
Förmedlingsavgift	st	1	56,80	57
Slaktsvinsfoder	kg	0	1,76	0
Fodersäd, egenproducerat	kg	193	0,81	156
Slaktsvinskoncentrat	kg	45	3,24	146
Slaktsvinservice	kr	1	417%	4
Dödlighet (2 %)	kr	526	0,02	11
Diverse kostnader	kr	1	38,00	38

SUMMA SÄRKOSTNADER 1 830

Byggnader, underhåll	kr	1 600	2,1%	34
Ränta djurkapital	kr	159	4%	6
Ränta rörelsekapital	kr	61	4%	2

SUMMA SÄRKOSTNADER 2 873

Byggnader, avskr + ränta	kr	1 600	6,8%	109
Arbete	tim	0,17	168,00	29

SUMMA SÄRKOSTNADER 3 1 010

TÄCKNINGSBIDRAG

TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1	77
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2	34
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3	-103

BILAGA 6

	TB 2	Arbetsbehov	Kvar till arbete och byggkostnader/timme
Enhet	(kronor)	(timmar)	(kronor)
Gylta	61	1,70	36
Suggor (norm)	1 663	15	111
Slaktsvin (norm)	21	0,17	121
	TB 3	Arbetsbehov	TB 3/timme
Enhet	(kronor)	(timmar)	(kronor)
Gylta		1,70	
Suggor (norm)	- 4 795	15	- 320
Slaktsvin (norm)	- 124	0,17	- 727
	TB 2	Arbetsbehov	Kvar till arbete och byggkostnader/timme
Enhet	(kronor)	(timmar)	(kronor)
Suggor (hög)	2 698	15	180
Slaktsvin (hög)	34	0,17	202
	TB 3	Arbetsbehov	TB 3/timme
Enhet	(kronor)	(timmar)	(kronor)
Suggor (hög)	- 3 759	15	- 251
Slaktsvin (hög)	- 103	0,17	- 606

BILAGA 7

Elitsugga

Intäkter och särkostnader
per sugga och år

Not

		Antal smågrisar/år 21,5			Antal hybrider/elitsugga:				
		Kvant	pris	kr	4	5	6	7	8
INTÄKTER									
Smågrisar	st	21,5	516,79	11 111	9043,825	8527,035	8010,245	7493,455	6976,665
Leveransavtal	kr	21,5	62,00	1 333	1085	1023	961	899	837
Kött, utslagssugga	st	0,54	810,00	437	437	437	437	437	437
SUMMA INTÄKTER				12 881	10 566	9 987	9 409	8 830	8 251
SÄRKOSTNADER									
Betäckningsfärdig gylta	st	0,54	3 155,00	1 704					
Trnsportkostnader	kr	1,00	121,00	121					
Suggfoder	MJ	16 700	0,117	1 953					
Smågrisofer	MJ	11 524	0,142	1 633					
Strömedel	kg	400	0,50	200					
EI	kWh	595	0,42	250					
Svinhälsokontroll	kr	1	55,00	55					
Produktionsuppföljning	kr	1	6,00	6					
Galtkostnad	kr	1	421,00	421					
Försäkring/risk	st	1	130,00	130					
Diverse kostnader	kr	1	1 589,35	1 589					
SUMMA SÄRKOSTNADER 1				8 061	8 061	8 061	8 061	8 061	8 061
Byggnader, underhåll	kr	35 000	2,1%	735					
Ränta djurkapital	kr	1 983	6%	124					
Ränta rörelsekapital	kr	2 187	6%	137					
SUMMA SÄRKOSTNADER 2				9 057	9 057	9 057	9 057	9 057	9 057
Byggkostnader	kr	35 000							
Byggnadsskal	år	25	50%	700					
Byggnadsinventarier	år	15	50%	1 167					
Ränta	kr		5%	919					
Arbete	tim	15	168	2 520					
SUMMA SÄRKOSTNADER 3				14 362	14 362	14 362	14 362	14 362	14 362
TÄCKNINGSBIDRAG									
TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1				4 820	2 505	1 926	1 347	769	190
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2				3 824	1 509	930	352	-227	-806
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3				-1 481	-3 796	-4 375	-4 954	-5 533	-6 111

BILAGA 8

Betäckningsfärdig gylta

Intäkter och särkostnader
per producerat djur och år

	Produktionstid, mån: 4			Antal hybrider/elitsugga:					
	Kvant	pris	kr	4	5	6	7	8	
INTÄKTER									
Betäckningsfärdig gylta st	0,8	2 055,00	1 644						3
Kött, utslagsgylta st	0,2	1 149,12	230						4
SUMMA INTÄKTER			1 874	7 495	9 369	11 243	13 117	14 991	
SÄRKOSTNADER									
Rekrytering st	0,0	1 000,00	0						5
Suggfoder MJ	3 125	0,117	365						6
Strömedel kg	100	0,31	31						7
Ekolodning kr	1	35,00	35						8
Diverse kostnader kr	1	38,00	38						9
Dödlighet (2 %) kr	1 154	2%	23						10
SUMMA SÄRKOSTNADER 1			493	1 970	2 463	2 955	3 448	3 940	
Byggnader, underhåll kr	1 233	2,1%	26						11
Ränta djurkapital kr	333	6%	21						12
Ränta rörelsekapital kr	142	6%	9						13
SUMMA SÄRKOSTNADER 2			548	2 192	2 740	3 289	3 837	4 385	
Byggkostnader kr	3 700								14
Byggnadsskal år	25	50%	25						15
Byggnadsinventarier år	15	50%	41						16
Ränta kr		5%	32						17
Arbete tim	1,7	168,00	286						18
SUMMA SÄRKOSTNADER 3			932	3 727	4 659	5 591	6 523	7 455	
TÄCKNINGSBIDRAG									
TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1			1 381	5 525	6 907	8 288	9 669	11 051	
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2			1 326	5 303	6 629	7 954	9 280	10 606	
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3			942	3 768	4 710	5 652	6 594	7 536	

BILAGA 9

Sammanställning av kalkyl för elitsugga och hybrid

		Antal hybrider/elitsugga:					
		0	4	5	6	7	8
TOTALA INTÄKTER	(kr)	12 881	18 062	19 357	20 652	21 947	23 242
TOTALA SÄRKOSTANDER 1	(kr)	8 061	10 031	10 524	11 016	11 509	12 001
TOTALA SÄRKOSTNADER 2	(kr)	9 057	11 249	11 797	12 345	12 894	13 442
TOTALA SÄRKOSTNADER 3	(kr)	14 362	18 090	19 022	19 953	20 885	21 817
ARBETE							
TOTALT ARBETSBEHOV	(tim)	17	22	24	25	27	29
TOTALA ARBETSKOSTNADER	(kr)	2 806	3 662	3 948	4 234	4 519	4 805

TOTALT TÄCKNINGSBIDRAG							
TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1		4 820	8 030	8 833	9 635	10 438	11 240
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2		3 824	6 812	7 559	8 306	9 053	9 800
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3		-1 481	-28	335	698	1 061	1 425
TB 3	kr / producerad hybrid	-	-7	67	116	152	178
TB 3	kr / arbetad timme	79	167	182	196	207	218

BILAGA 10

Brukssugga

Intäkter och särkostnader
per sugga och år

	Medelresultat av de 25 % sämsta			Medelresultat av samtliga			Medelresultat av de 25 % bästa				
	Antal smågrisar/år	19,4		Antal smågrisar/år	22,4		Antal smågrisar/år	24,8		Not	
	Kvant	pris	kr	Kvant	pris	kr	Kvant	pris	kr		
INTÄKTER											
Smågrisar	st	19,4	516,79	10 026	22,4	516,79	11 576	24,8	516,79	12 816	1
Leveransavtal	kr	19,4	70,00	1 358	22,4	70,00	1 568	24,8	70,00	1 736	2
Kött, utslagsugga	st	0,54	810,00	437	0,54	810,00	437	0,54	810,00	437	3
SUMMA INTÄKTER			11 821			13 581			14 990	4	
SÄRKOSTNADER											
Betäckningsfärdig gylta	st	0,54	2 055,00	1 110	0,54	2 055,00	1 110	0,54	2 055,00	1 110	5
Suggfoder	MJ	17 205	0,117	2 012	16 700	0,117	1 953	16 969	0,117	1 984	6
Smågrisdofoder	MJ	10 961	0,142	1 553	12 006	0,142	1 701	12 127	0,142	1 718	7
Strömedel	kg	400	0,50	200	400	0,50	200	400	0,50	200	8
EI	kWh	595	0,42	250	595	0,42	250	595	0,42	250	9
Svinhälsokontroll	kr	1	55,00	55	1	55,00	55	1	55,00	55	10
Produktionsuppföljning	kr	1	6,00	6	1	6,00	6	1	6,00	6	11
Galtkostnad	kr	1	421,00	421	1	421,00	421	1	421,00	421	12
Försäkring/risk	st	1	130,00	130	1	130,00	130	1	130,00	130	13
Diverse kostnader	kr	1	1 589,35	1 589	1	1 589,35	1 589	1	1 589,35	1 589	14
SUMMA SÄRKOSTNADER 1			7 326			7 415			7 463		
Byggnader, underhåll	kr	35 000	2,1%	735	35 000	2,1%	735	35 000	2,1%	735	15
Ränta djurkapital	kr	1 433	6%	90	1 433	6%	90	1 433	6%	90	16
Ränta rörelsekapital	kr	2 234	6%	140	2 203	6%	138	2 180	6%	136	17
SUMMA SÄRKOSTNADER 2			8 290			8 377			8 424		
Byggnadskostnader	kr	35 000			35 000			35 000			18
Byggnadsskal	år	25	50%	700	25	50%	700	25	50%	700	19
Byggnadsinventarier	år	15	50%	1 167	15	50%	1 167	15	50%	1 167	20
Ränta	kr		5%	919		5%	919		5%	919	21
Arbete	tim	15	168	2 520	15	168	2 520	15	168	2 520	22
SUMMA SÄRKOSTNADER 3			13 595			13 682			13 729		
TÄCKNINGSBIDRAG											
TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1			4 495			6 167			7 527		
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2			3 531			5 205			6 566		
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3			-1 774			-101			1 260		
TB 3	kr / producerad smågris		-91			-5			51		
TB 3	kr / arbetad timme		50			161			252		

BILAGA 11

Slaktsvin

Intäkter och särkostnader
per producerat djur per år

		Medelresultat av de 25 % sämsta			Medelresultat av samtliga			Medelresultat av de 25 % bästa			Not
		Omgångar per år:	3,0		Omgångar per år:	3,1		Omgångar per år:	3,1	1	
		MJ/kg tillväxt:	37,8		MJ/kg tillväxt:	34,9		MJ/kg tillväxt:	32,3	2	
		Kvant	pris	kr	Kvant	pris	kr	Kvant	pris	kr	
INTÄKTER											
Kött	kg	85,5	13,30	1 137	86,4	13,30	1 149	86,9	13,30	1 156	3
Leveransavtal	st	1,0	0,00	0	1,0	0,00	0	1,0	0,00	0	
Nationellt stöd	kr	1,0	0	0	1,0	0	0	1,0	0	0	
SUMMA INTÄKTER		1 137			1 149			1 156			
SÄRKOSTNADER											
Smågris	st	1,0	516,79	517	1,0	516,79	517	1,0	516,79	517	4
Förmedlingsavgift	st	1	77,80	78	1	77,80	78	1	77,80	78	5
Slaktsvinsfoder	MJ	3 097	0,106	327	2 962	0,106	313	2 818	0,106	298	6
Slaktsvinservice	kr	1	417%	4	1	417%	4	1	417%	4	7
Dödlighet	kr	526	1,7%	9	526	1,4%	7	526	1,2%	6	8
Diverse kostnader	kr	1	38,00	38	1	38,00	38	1	38,00	38	9
SUMMA SÄRKOSTNADER 1		973			957			941			
Byggnader, underhåll	kr	1 233	2,1%	26	1 194	2,1%	25	1 194	2,1%	25	10
Ränta djurkapital	kr	198	6%	12	192	6%	12	192	6%	12	11
Ränta rörelsekapital	kr	59	6%	4	57	6%	4	56	6%	4	12
SUMMA SÄRKOSTNADER 2		1 015			998			981			
Byggnadskostnader	kr	3 700			3 700			3 700			13
Byggnadsskal	år	25	50%	25	25	50%	24	25	50%	24	14
Byggnadsinventarier	år	15	50%	41	15	50%	40	15	50%	40	15
Ränta	kr		5%	32		5%	31		5%	31	16
Arbete	tim	0,23	168,00	29	0,23	168,00	29	0,23	168,00	29	17
SUMMA SÄRKOSTNADER 3		1 141			1 121			1 105			
TÄCKNINGSBIDRAG											
TB 1 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 1				164					192	215	
TB 2 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 2				122					152	175	
TB 3 = INTÄKTER - SÄRKOSTNADER 3				-4					28	51	
TB 3	kr / producerad slaktsvin			-4					28	51	
TB 3	kr / arbetad timme			106					246	346	

BILAGA 12

Noter till elitsuggkalkyl och hybridkalkyl

Not 1

Antal smågrisar/år: Elitsuggan producerar något färre smågrisar/år.

Not 2

Antal hybrider/elitsugga: Det är framförallt hur många hybrider de kan producera per elitsugga som bestämmer lönsamheten i produktionen.

Not 3

Betäckningsfärdig gylta: Priset på betäckningsfärdig gylta se bilaga 16.

Not 4

Kött, utslagsgylta: Dessa säljs som slaktsvin.

Not 5

Rekrytering: Denna post räknas inte med utan belastar i stället elitsuggkalkylen genom mindre intäkter.

Not 6

Suggfoder: Se bilaga 16

Not 7-10

Strömedel, ekolodning, diversekostnader och dödlighet: Dessa poster är enligt Agriwise kalkyl.

Not 11

Byggnader, underhåll: Antas vara samma som till slaktsvin.

Not 12 – 13

Ränta djurkapital och rörelse kapital: Räntan se bilaga 16

Not 14 – 16

Byggkostnader: Antas vara samma som till slaktsvin.

Not 17

Ränta: Se bilaga 16.

Not 18

Arbete: Detta är skattat.

Noter till brukssuggkalkyl

Not 1

Antal smågrisar per sugga: Enligt sammanställning från PIGWIN sugg.

Not 2

Smågrispris: Se bilaga 16.

Not 3

Leveransavtal: Beräknas genom summering av följande mellangårdsavtal 12 kr, gruppintegrering 21 kr, lastningstillägg 29 kr kontraktspremie 8 kr.

BILAGA 13

Not 4

Utslagssugga: Enligt Agriwise kalkyl

Not 5

Betäckningsfärdig gylta: Se bilaga 16.

Not 6

Suggfoder: Se bilaga 16.

Not 7

Smågrisfoder: Se bilaga 16.

Not 8

Strömedel: Priset är enligt halmbärgningskalkyl (Agriwise).

Not 9 – 11

EI, svinhälsokontroll och produktionsuppföljning: Enligt Databoken 2005.

Not 12

Galkostnad: Enligt kalkyl för galt (Agriwise).

Not 13

Försäkring/risk: Enligt Databoken 2004

Not 14

Diverse kostnader: I detta ingår kostnader för medicin, förbrukningsmaterial, telefon, dator samt olja för uppvärmning, dessa kostnader i enlighet med databoken 2005.

Not 15

Byggnadsunderhåll: Vilket är beräknat enligt en procentsatts (Agriwise) på byggkostnaden.

Not 16

Ränta djurkapital: Vilket är beräknat genom summering av för kostnad för betäckningsfärdig gylta och intäkt för utslagssugga dividerat med två, vilket ger det värde som ska förräntas. Räntan se bilaga 16.

Not 17

Ränta rörelsekapital: Vilket är beräknat på summan av särkostnader 1 inklusive underhållskostnader men exklusive kostnad för betäckningsfärdig gylta. Räntan se bilaga 16.

Not 18

Byggkostnader: Denna summa kan vara realistisk för nybyggnation av större anläggningar.

Not 19 – 20

Byggnadsskal och byggnadsinventarier: Vilket har delats upp på hälften av totala byggkostnaden.

Amorteringen är baserad på 25 respektive 15 år.

Not 21

Ränta: Se bilaga 16.

BILAGA 14

Not 22

Arbete: Vilket är baserat på en timkostnad som är samma som i Agriwise och ett arbetsbehov också enligt Agriwise.

Noter till slaktsvinskalkyl

Not 1

Omgångar per år: Enligt sammanställning från PIGWIN slakt.

Not 2

MJ/kg tillväxt: Enligt sammanställning från PIGWIN slakt.

Not 3

Kött: Avräkningspris se bilaga 16, medelslakt vikt enligt PIGWIN slakt.

Not 4

Smågris: Se bilaga 16.

Not 5

Förmedlingsavgift: Beräknas genom summering av följande förmedlingskostnad 3 kr, transportkostnad 16,8 kr, lastningstillägg 29 k, kontraktspremie 8 kr och kontrakt gruppintegrering 21 kr.

Not 6

Slaktsvinsfoder: Se bilaga 16.

Not 7

Slaktsvinservice: Svinhälsokontroll, svinrådgivning och BIS Revision, pris enligt Databoken 2005.

Not 8

Dödlighet: Enligt sammanställning från PIGWIN slakt.

Not 9

Diverse kostnader: I denna post ingår kostnader för veterinär, medicin, strömedel, förbrukningsmateriel, telefon, dator, elström och olja för uppvärmning, enligt Databoken 2004, uppräknat med prisindex.

Not 10

Byggnadsunderhåll: Vilket är beräknat enligt en procentsatts (Agriwise) på byggkostnaden.

Not 11

Ränta djurkapital: Vilket är beräknat genom summering av kostnader för smågrisinköp och förmedlingsavgift dividerat med omgångar per år, vilket ger det värde som ska förräntas. Räntan se bilaga 16.

Not 12

Ränta rörelsekapital: Vilket är beräknat på summan av särkostnader 1 inklusive underhållskostnader men exklusive kostnad inköp av smågris och förmedlingsavgift. Räntan se bilaga 16.

BILAGA 15

Not 13

Byggkostnader: Denna summa kan vara realistisk för nybyggnation av större anläggningar.

Not 14 – 15

Byggnadsskal och byggnadsinventarier: Vilket har delats upp på hälften av totala byggkostnaden. Amorteringen är baserad på 25 respektive 15 år.

Not 16

Ränta: Se bilaga 16.

Not 17

Arbete: Vilket är baserat på en timkostnad som är samma som i Agriwise och arbetsbehovet är skattat.

BILAGA 16

Data som används i kalkylerna på bilaga 7-11:

Pris på livdjur och slaktsvin. Källa: Swedish Meat

År		Betäcknings- färdig elit kr	Betäcknings- färdig hybrid kr	Smågris- notering kr	Slaktsvins- notering kr
2000	medelnotering	2 968	1 868	17,18	10,94
2001	medelnotering	3 155	2 055	20,73	13,30*
2002	medelnotering	3 168	2 068	17,61	12,16
2003	medelnotering	2 950	1 850	14,80	10,51
2004	medelnotering	3 037	1 937	15,20	11,40
2005 04 29	dagsnotering	2 970	1 870	16,10	10,70

* = hämtat från Agriwise

Pris på färdigfoder. Källa: Agriwise

År	Suggfoder kr/MJ	Smågris- foder kr/MJ	Slaktsvins- foder kr/MJ
2000	0,110	0,142	0,106
2001	0,117	0,142	0,106
2002	0,127	0,153	0,114
2003	0,135	0,162	0,128
2004	0,130	0,169	0,117
2005 04 29	0,116	0,181	0,116

Ränta. Källa: Ränta byggnader är Landshypoteks rörlig räntesats. Ränta rörelsekapital och djur plus en procent på Landshypoteks rörliga.

År	Ränta rörelsekapital och djur	Ränta byggnader
2000	6,25%	5,25%
2001	6,25%	5,25%
2002	5,90%	4,90%
2003	4,70%	3,70%
2004	4,35%	3,35%
2005 04 29	4,35%	3,35%

BILAGA 17

Resultatet vid användning av data från bilaga 16:

TB 3 / arbetet (hög prod.)					
	2000	2001	2002	2003	2004
Hybridproduktion	140	218	166	80	115
Smågrisproduktion	132	252	117	19	36
Slaktsvinsproduktion	-184	346	138	-325	121
TB 3 / prod. djur (hög prod)					
	2000	2001	2002	2003	2004
Hybridproduktion	-99	178	-7	-314	-191
Smågrisproduktion	-21	51	-31	-90	-80
Slaktsvinsproduktion	-71	51	3	-103	-1

TB 3 / arbetet (låg prod.)					
	2000	2001	2002	2003	2004
Hybridproduktion	99	182	115	29	59
Smågrisproduktion	-40	50	-58	-133	-119
Slaktsvinsproduktion	-409	106	-106	-573	-119
TB 3 / prod. djur (låg prod)					
	2000	2001	2002	2003	2004
Hybridproduktion	-324	67	-251	-651	-511
Smågrisproduktion	-161	-91	-175	-233	-222
Slaktsvinsproduktion	-123	-4	-53	-160	-56

Känslighetsanalys			
	Räntekostander +/- 1%	Foderkostnader +/- 1	Variation mellan bra och dålig produktion
Hybridproduktion	25	18	55
Smågrisproduktion	26	19	155
Slaktsvinproduktion	170	123	240

BILAGA 18

Intervjuguide för hybridproducenter

Inledande frågor:

Följande inledande frågor handlar om din produktion:

1. Hur många suggplatser har du?
2. Hur många hybrider/smågrisar/slaktsvin säljer du per år?
3. Vilket boxsystem har du?
4. Utfodring? torr blöt egen producerat färdigfoder
5. Hur länge har du varit hybridproducent?

A. Man säger att ju större risk man tar ju större avkastning vill man ha på satsat kapital och med det undrar jag:

1. Vilka risker finns i ditt produktionsled?
2. Vilka är de största riskerna i ditt produktions led?
3. Om man ser risk som variation av lönsamhet. Hur gör du för att klara låg lönsamhet och hur skulle du vilja underlätta det för dig för att klara det bättre?

B. Prissättning:

1. Betalar smågrisproducenterna rätt pris för hybrider?
2. Betalar slaktsvinsproducenten rätt pris för smågrisen med hänsyn till slaktsvinsnotering?
3. Nu beräknas smågrispriset bla med hjälp av en medelkalkyl för smågris och slaktsvin, när lönsamheten är låg ändras balansen.
Får man ett rättvisare pris på smågrisen om man använder kalkyler som utgår från hög producerande besättningar för då behöver man kanske inte ändra balansen?
4. Är det realistiskt att all förmedling av smågrisar och hybrider sker via kontrakt?
5. Vad ska priset på hybrider och smågrisar baseras på?

C. Framtid:

1. Varför är du just hybridproducent?
2. Vilka framtids planer har du för din produktion?

BILAGA 19

Intervjuguide för smågrisproducenter

Inledande frågor:

Följande inledande frågor handlar om din produktion:

1. Hur många suggplatser har du?
2. Hur många hybrider/smågrisar säljer du per år?
3. Vilket boxsystem har du?
4. Utfodring? torr blöt egen producerat färdigfoder
5. Hur länge har du varit smågrisproducent?

A. Man säger att ju större risk man tar ju större avkastning vill man ha på satsat kapital och med det undrar jag:

1. Vilka risker finns i ditt produktionsled?
2. Vilka är de största riskerna i ditt produktions led?
3. Om man ser risk som variation av lönsamhet. Hur gör du för att klara låg lönsamhet och hur skulle du vilja underlätta det för dig för att klara det bättre?

B. Prissättning:

1. Tycker du att du betalar rätt pris för hybriderna?
2. Betalar slaktsvinsproducenten rätt pris för smågrisen med hänsyn till slaktsvinsnotering?
3. Nu beräknas smågrispriset bla med hjälp av en medelkalkyl för smågris och slaktsvin, när lönsamheten är låg ändras balansen.
Får man ett rättvisare pris på smågrisen om man använder kalkyler som utgår från hög producerande besättningar för då behöver man kanske inte ändra balansen?
4. Är det realistiskt att all förmedling av smågrisar och hybrider sker via kontrakt?
5. Vad ska priset på hybrider och smågrisar baseras på?

C. Framtid:

1. Varför är du just smågrisproducent?
2. Vilka framtids planer har du för din produktion?

BILAGA 20

Intervjuguide för slaktsvinsproducenter

Inledande frågor:

Följande inledande frågor handlar om din produktion:

1. Hur många slaktsvinsplatser har du?
2. Hur många slaktsvin säljer du per år?
3. Vilket boxsystem har du?
4. Utfodring? torr blöt egen producerat färdigfoder
5. Hur länge har du varit slaktsvinsproducent?

A. Man säger att ju större risk man tar ju större avkastning vill man ha på satsat kapital och med det undrar jag:

1. Vilka risker finns i ditt produktionsled?
2. Vilka är de största riskerna i ditt produktions led?
3. Om man ser risk som variation av lönsamhet. Hur gör du för att klara låg lönsamhet och hur skulle du vilja underlätta det för dig för att klara det bättre?

B. Prissättning:

1. Tycker du att du betalar rätt pris för smågrisar med hänsyn till slaktsvinsnotering?
2. Nu beräknas smågrispriset bla med hjälp av en medelkalkyl för smågris och slaktsvin, när lönsamheten är låg ändras balansen.
Får man ett rättvisare pris på smågrisen om man använder kalkyler som utgår från hög producerande besättningar för då behöver man kanske inte ändra balansen?
3. Är det realistiskt att all förmedling av smågrisar sker via kontrakt?
4. Vad ska priset på smågrisar baseras på?

C. Framtid:

1. Varför är du just slaktsvinsproducent?
2. Vilka framtids planer har du för din produktion?